

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vln.,
 za uradne razglase 60 vln., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
 nad 10 objav popust.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
 ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—		9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Kako se je doslej podpirala slovenska industrija in trgovina.

Na Slovenskem imamo veliko industrijo za pridelovanje lanenega olja. Na leto podela okoli 900 vagonov lanega semena. V Sloveniji se pridelava okoli 40 vagonov, na Hrvaškem pa okoli 400 vagonov tega semena. Srbski pridelavec nam še ni znan. Okoli 500 vagonov lanenega semena se je uvažalo pred vojno iz Italije in Egipta. Pridelalo se je okoli 300 vagonov olja, od katerega se je podelalo nad 100 vagonov v firnež. Izvzemši kakih 10 vagonov olja in firneža, je šel ves izdelek v nemške dežele in od tam smo potem dobivali lake, barve, zamazke. Lanine tropine ali prge so dobra živinska krma. Laneno olje se rabi v prvi vrsti v tehnične namene, kuha se firnež, pripravljajo barve, lak, zamazki, linolej itd. a v alpskih deželah in tudi na Ogrskem rabijo laneno olje kot zabelo.

Kakor je razvidno iz zgorajšnjih podatkov porabi naša industrija mnogo več semena, kot ga pridelava doma.

Sedaj pa se je kratkoma dovolil izvoz lanega semena, medtem, ko se mora imeti za izvoz lanenega olja in firneža posebno dovoljenje iz Beograda. Tedaj surovina sme neovirano ven, fabrikat pa ne. Naša industrija in naš delavec ne sme delati in zaslužiti, naš kmetovalec ne sme imeti tropin, pač pa sme delati in zaslužiti nemški tovarnar in delavec, sme imeti nemški kmet tropine iz slovenskih surovin. Iz nemških rok smemo potem kupovati po visokih cenah barve in lake.

Da se v bodoče taki birokratski kozli onemogočijo, se morajo poklicani činitelji nekoliko bolj zanimati za naše razmere. Izvoz lanenega semena se naj sploh prepove, uvoz firneža, laka in barv pa močno obdači, ker firneža pridelujemo nad potrebo, tovarna za lake začne v kratkem zopet obratovati a tovarna za barve se snuje. Izvoz firneža in olja pa se naj ne ovira.

Navedemo še nekatere zanimivosti. Naši trgovci so že spravili nekaj naših proizvodov na francoski trg. Gilsom naredbe bivšega finanč. ministra g. Ninčiča morajo dostopiti valuto našemu finanč. ministru s tem, da založijo tuji denar pri kakih banki v dotične dežele. V Parizu bi naj prevzemale denar Banque Franco - Serbe ali Banque impériale ottomane. Naši trgovci so hoteli založiti denar pri teh bankah na račun našega finanč. ministrstva, ali banke so izjavile, da niso dobile nobenega poverila in navodila od

našega ministrstva in tedaj tudi ne morejo sprejeti denarja naračun.

To Vam je dokaz, kako se je do sedaj delalo. Novo demokra. ministrstvo ima sedaj neprijetno nalogo, da dovrši to, kar so drugi zamudili. Upamo, da se bo poprijelo z vsjo vneto dela in ga bodo pošteli Jugoslavlani tudi podpirali.

Radovedni smo, ali še tudi švicarske in italijanske banke niso ničesar slišale od našega finančnega ministra Ninčiča. Če Creditu Italiano v Milanu ali one banke v Švici nima nobenih poveril, bodo imeli naši trgovci lepe sijnosti. V Italijo je šlo že za nekaj milijonov lir blaga in tudi v Švici je naše blago že na trgu.

Tudi naša devizna centrala z raznimi svetniki na čelu še sladko spava in naše JDS poslance pozivljamo, naj podrežajo!

Načelna diskusija?

Za ublažitev naših političnih razmer je predvsem potrebno, da nikdo ne odreka nasprotniku one poštenosti, ki jo pripisuje sebi samemu. To velja za politične stranke in njihova glasila ravnotako, kakor za zasebnike. To se nanaša ne le na poročanje iz Beograda, na primer, ampak tudi na razgovor o načelnih vprašanih.

S splošnimi osnovnimi mislimi se država ne upravlja. Treba jih je uporabljati praktično.

Vprašanje o »dobrem namenu« na ni postransko. In če se stavi vprašanje, ali »so demokrati odklonili sodelovanje z radikali radi tega, ker imajo ti namen, ugonobiti državo«, potem moramo mi proti temu vprašanju odločno protestirati. V njem se ne zrcali niti blagodušnost, niti razum in načelna jasnost. Predvsem nismo mi »demokrati« pod ušesci, marveč demokrati, brez demagoških načel in brez neizvedljivih obljub, zato pa hočemo izvesti naloge, ki jih smatra ves narod za prve in glavne.

Potem moramo protestirati proti formulaciji vprašanja. Nismo mi odklonili sodelovanja z radikali, ampak oni so to sodelovanje onemogočili s fantastičnimi zahtevami. Ali naj bi bil ostal finančni resor še nadalje gosp. Ninčiču, da se stotisoč nerešenim aktom, ogromni draginji nekaterih predmetov vsled pretirane carine in rušenju naše industrije pridruži popoln valutni polom? Ali naj čakamo, da se prvemu stotisoču aktov pridruži še drugih stotisoč?

In glede namena, ugonobiti državo, — gospoda, ni treba, da imajo radikali ta namen, ali tudi ni treba, da ga izvajajo, ne da bi se ga zavedali. Ne pozabite izjav in dela srbskih radikalcev v inozemstvu in če to ni dovolj, čitajte izjave njihovih listov. Čitajte

brošuro Jaše Tomića... Po njih delih jih boste spoznali. Ali se agrarna reforma izvede ali ne? Radikali so zahtevali, da ne, da naj torej ostane narod v Hrvaški in Voivodini še nadalje izročen velenosestnikom. Tudi nas Slovence zanima agrarna reforma, sedaj še mnogo bolj, ko jo je treba raztegniti tudi na Prekmurje!

Demokratski in absolutistični način v upravi se ne strinjata. Toda videti v črnomaliskem slučaju absolutizem? Ali naj glasujemo, ali naj odloča referendum o odstranitvi glavarja, ki ni vršil svojih uradnih dolžnosti? Ali je absolutizem, če smatramo, da nima nikdo pravice, pasivno podpirati nemire? Objavili smo popis črnomaliskega slučaja. Ali naj prosimo vlado, da v parlamentu objavi ves dejanski stan? Zdi se, da bi bilo potrebno to storiti, da se že vendar enkrat konča podtikavanje neresničnih dejstev, da se konča blatnjenje oseb, da se konča politična laž, ki bi je ne smela zastopati stranka, ki hoče biti resna, razumna, jasnih načel in blagodušna.

Glede Bolkarov — kdo je »netil upravičeno sovraštvo«? Kdo onemogočuje končno združitev? Menda vendar ne zahteva VLS takojšnje združitev, sedaj, ko nismo konsolidirani niti mi, niti Bolgari? Ali pa trdi »Slovenec«, da je naš pred dnevi priobčen članek bil načelno proti zblizanju? Ali pa je morda VLS celo za neko konfederacijo SHSB, ne pa za popolno jugoslovansko edinstvo, in šele potem za zvezo z Bolgari? V teh vprašanih bi res bila potrebna jasnost.

Končno pokrajinski zbor in ženska volilna pravica. Poslednja je v našem programu bila prej nego v drugih, zato počemo o tej stvari izgubljati besede, samo prosimo pri nasprotni stranki toliko razuma in blagodušnosti, da ne krivi nas, da »odlagamo stvar do daljne bodočnosti«. To ni resnično in to ni lepo.

In pokrajinski zbor? Gospoda, o tem je diskusija že končana. Berjete one številke »Slov. Naroda«, — saj se jih še gotovo spominjate, — in potem odgovorite, ali željete pokrajinski zbor kot zakonodajno ali kot upravno - posvetovalno telo. In ali željete, da bodi središnji parlament resničen izraz volje celoga naroda, ali pa da bodi ta volja drugačna v Beogradu in drugačna v Ljubljani? Povejte, potem bomo videli, ali je skupen nastop nemogoč, kakor pravite, ali je mogoč.

Pa bodi, da je nemogoč. Toda — ali je res, kakor smo tolikokrat trdili in kakor ste nam že tudi pritrdili, — ali je res, da je mnogo nučnih vprašanih, ki jih je treba takoj rešiti, kakor valuta in agrarna reforma? Ali je tudi pri teh vprašanih sodelovanje nemogoče?

Gospoda, mi ne prosimo, mi zahtevamo: da se združijo v delu vsi, ki jim je ljudstvo in domovina resno mar. Mi ponavljamo

mo: Nimamo pravice žrtvovati strankin interes narodnemu. Zato pozivamo k skupnemu delu vsled tega svojega prepričanja in ne zato, ker se čutimo slabe. Če bomo sami, bomo delali sami. Poskusiti pa hočemo vse, da delamo vsi, vsaj ona dela, kjer in dokler se strinjamo. In naglašamo, da nima nikdo pravice nas pri tem ovirati.

K preustroju liceja.

V dveh prejšnjih svojih člankih sem govoril o potrebi reforme liceja, to je o preosnovitvi liceja v realno gimnazijo, o nje učnem načrtu in o potih, ki so odprte absolventkam realne gimnazije. Povedal sem, da bi bilo ustrezno z ustanovitvijo realne gimnazije seveda vsem onim gojenkam, ki še le pričnejo s srednješolskimi študijami, a se spomni! tudi številnih onih licejk, katerim je obisk realne gimnazije nemogoč in predlagal za te ustanovitev reformne realne gimnazije, o bistvu ktere sem tudi spregovoril. Tozadevni učni načrti in predlogi za otvoritev obeh tipov so bili predloženi pristojni oblasti, da jih vpošlje Višjemu šolskemu svetu, ki jim daj svoj placet. Kakor sem se prepričal, je Višji šolski svet te predloge, deloma že pod vplivom stremiljenj novega učnega načrta, z nekaterimi spremembami odobril, tako da ima občinski svet priliko v prvi svoji seji o stvari razmišljati in otvoritev teh tipov skleniti.

Pri tem svojem dejanju bo imel občinski svet premostiti dve težkoči. Prva in glavna težkoča pač obstoji v tem, ali bo prenesla mestna blagajna to breme? Za nekterike je bilo potem tudi meročajno, da bi se z ustanovitvijo gimnazije prejudicialno podržavljenju liceja, to se pravi, izrekla se je bojazen, da bi vlada ne hotela morda podržaviti tudi gimnazije. Prav kratko bi zavzel stališče k obema točkama.

Kar se tiče finančnih težkoč, ne pridejo te v poštev v slučaju, da se otvori samo prvi razred ženske realne gimnazije. Kajti, če se prvi razred gimnazije otvori, potem odpade I. licej za šolsko leto 1919/20. Izdatki, ki so vendar stalni za vzdrževanje I. liceja, se prenesejo kratkoma na I. razred gimnazije in niso bistveno večji kot oni za licej. Torej tu ni nobenega pomisleka. Drugačn je stvar pri otvoritvi ref. realne gimnazije. Če izda občinski svet dovoljenje, da se s tekočim šolskim letom otvori V. razred ref. realne gimnazije, v ktere ga bi prestopile one licejke, ki so dovršile IV. razred liceja, potem nastanejo za prihodnje šolsko leto enoletni novi stroški v znesku 6000 K, kajti to-

liko približno bi veljalo vzdrževanje enega razreda. Seveda bi se ti stroški drugo leto še za enkratno vsoto pomnožili, če sledi V. razredu VI. razred itd.; toda pri tem je premisliti, da ne bo mestna občina s tem izdatki trajno obremenjena, ker bo vendar prej ko slej država prevzela vse naše šolstvo ali bo morala saj nekaj storiti zanj; to stanje bi bilo torej le prehodno. Izdatki za ta tip bi pa menda mestne blagajne ne obremenili tako močno, tudi če bi ta štadij trajal nekaj let, torej bi se tudi to težkočo premostilo pri količkej dobrem razpoloženju, posebno če premislimo, da gre za prvi poizkus ženske vzgoje po ženski gimnaziji.

Kar se pa tiče druge vrste težkoč, prejudiciranja, mislim, da zopet ne bo tako hudo. Če je vlada sploh pripravljena, mestni licej podržaviti, potem ne bo tako malenkostna, da bi morda iz nagajivosti ne podržavila tudi ženske gimnazije, ki bi vsled preustroja sčasoma nastajala iz liceja, zlasti ko bo slej ko prej vendar sama primorana skrbeti za to, da se ustanovi v Sloveniji saj ena ženska gimnazija. To bi bilo otročje. Obratno mislim, vladi mora biti edino po volji, če najde za to teren že pripravljen. Dozdeva se mi, da niso to toliko resni pomisleki, kot dšji to bolj po zavlačevanju iz bogve kakšnega vzroka.

Če bi pa v kljub vsemu imeli voliti med enim in drugim tipom, dam na vsak način prednost ustanovitvi ref. realne gimnazije, tudi če nastanejo novi stroški. Kajti gojenke, ki se mislijo še le posvetiti srednješolskemu gimnazijskemu študiju, pridejo pri tem tipu po štirih letih licejskega šolanja z lahkoto v gimnazijo, med tem, ko so vse dosedanje gojenke liceja od I. do IV. razreda izključene od te udobnosti, če se ne otvori ref. realne gimnazije. V imenu teh 230 licejk I. do IV. razreda povzdignem svoj glas za ustanovitev ref. realne gimnazije in upam, da najde primeren odmev in sicer merodajnih faktorjev in to tem bolj, ker se vedno iz nava in nova pokaže nepraktičnost liceja. N. pr. če hočejo absolventke liceja vstopiti v bančne ali trgovske službe, morajo najprej dovršiti najmanj še trgovski tečaj. V tega pa lahko vstopijo tudi samo s štirimi razredi liceja, ste torej dve leti tja vrženi. Ako hočejo postati učiteljice, morajo iti še eno leto na učiteljske, da se tam izvezbajo v pedagogiki. Pri pošti se je zadnjič zgodilo, da se je licejke z maturo postavilo v isto vrsto kakor absolventke s štirimi gimnazijskimi razredi itd. itd. Hočem torej reči, absolventka liceja je uboga para, ki ima slivcer maturo, pa se ž njo praktično uveljaviti ne more. Licej je torej danes zastarel in je potreben nujne reforme, reforme v gori rečenem smislu. Vzemimo pa tudi slučaj, da bi vlada res podržavljala samo licej, no, potem je pa menda občina itak razbremenjena glede liceja in ima tem lepšo priliko, angažirati se samo pri ref. realni gimnaziji.

Tako dajem te vrstice v premislek staršem gojenk in javnosti za primerno postopanje, odločilnim krogom pa v blagohotno naklonjenost. —u—

Sokolom v Kočevju.

Govoril na župnem zletu v Kočevju 17. t. m. župni starosta dr. P. Pestotnik.

Dragi bratje in sestre!

Po letu 1913 smo se danes prvič sestali na župnem zletu. Bolelo nas je srce, rosile so nam oči in skoro z obupom smo gledali, kako so se poslavljali naši bratje odhajajoč na vojno. Globoko smo občutili v svoji notranjosti ostro nasprotje med sokolsko idejo, namenom naše sokolske vzgoje in sokolskega dela in namenom vojne. Naši bratje so bili prisiljeni da se bojujejo v svetovni vojni na strani one moči, ki je napovedala smrt Slovanom. Ta je hotela uveljaviti z orožjem novo moralo germanske race t. j. morala impe-

LISTEK.

Fr. Vajda: O srednješolski vzgoji. Dijaški domovi.

Vprašanje srednješolske vzgoje je pri nas zelo zanemarjeno. Profesorji skrbijo za umstveno izobrazbo srednješolcev in glede učenja smemo reči, da naši dijaki niso zaostajali za drugimi, večinoma so bili celo boljši.

Toda učenost sama še ne zadostuje, treba je tudi družabne olike. V tem oziru pa so bili naši dijaki prepuščeni sami sebi. Nikdo se ni brigal za nje. Stanovali so v podzemeljskih, podstrešnih ali drugih luknjah pri raznih gosposdinjah. Nekatere od njih so dobile sloves kot študentovske matere, v družabnem oziru pa večinoma niso nudile dijakom nič izobrazbe. Naši premožni sloji so tu in tam dajali dijakom brezplačno hrano, toda to hrano je dobival dijak v kuhinji v družbi kuharic, hlapcev in beračev. Svojega »dobrotnika« je videl le začetku leta, ko ga je posilil za hrano, in na koncu leta, ko mu je pokazal izpričevalo, če sta se »milostivi gospod in gošpac« tako ponižala, da

sta ga sprejela. Ali se je potem čutili, če je ostal naš dijak plačljiv in boječ ter se je rajše izogibal takozvane boljše družbe?

To se je nadaljevalo na visokih šolah in ko se je novopečeni doktor ali profesor vrnil v domovino, je v družabnem oziru dostikrat zaostajal za kadetom ali komijem. Njegova plačljivost se je izpremenila v trmo, ko je videl, da nezmogljivejši nemški obilnazec pri predstojniku več velja, kakor on s svojim solidnim znanjem. Izogibal se je olikane družbe in zahajal v zakotne beznice ter v svoji trmi gojil svojo robatost kot nekaj narodnega in demokratskega. Demokratstvo pa ni v tem, da se izobražen človek v svojem izražanju ravna po prostoku, ampak izobraženec mora dvigniti nižje sloje ter ublažiti robatosti.

Druga posledica zapuščenosti našega srednješolskega dijaka je bila, da se ni brigal za godbo in drugo umetnost in je tudi v tem oziru ostal v svoji primitivnosti.

To se mora temeljito izpremeniti. Pri velikih narodih je srednja šola združena z internati, kjer se skrbi za vsestransko izobrazbo naraščaja, ki je poklican, da postane cvet naroda. V naših krajih so ustanovili Nemci dija-

ške domove, seveda iz političnih nagibov, da so napolnili nepotrebne nemške srednje šole med nami. Toda po uspehih, katere sem videl v nemškem dijaškem domu v Ptuj, moram tem zavodom priznati veliko vzgojno vrednost.

S političnim prevratom postali so tudi ti zavodi naša last. Zlasti ptujski dijaški dom, ki je bil po Orligovem organizatoričnem talentu ustanovljen od mestne občine, je z upravo mestne občine sam od sebe prešel v slovenske roke. Sreča je hotela, da je na ptujski gimnaziji bil nameščen profesor, ki je bil več let prvi prefekt na vzornem internatu »Landerziehungsheim« pri Dunaju.

Vladni komisar ptujske občine mu je poveril vodstvo dijaškega doma, ki bo v prihodnjem šolskem letu sprejemal slovenske dijake. V tem zavodu bodo dijaki poleg stanovanja in hrane dobili dobro nadzorstvo družabno oliko, v skupnem življenju socialni čut, z raznimi prireditvami bodo si pridobili sigurnen nastop, gojili bodo šport, godbo in druge umetnosti vsak po svojem nagnenju. Ptuj je edina občina v Sloveniji, ki je ustanovila mestno glasbeno šolo. Ta bo nudila gojencom dijaškega doma glasbeno izobrazbo. Novo idejo je sprožil vodja zavoda. Na Ru-

skem je navada, da se vsak dijak izuri v kakšnem rokodelstvu. Še le ročna spretnost izpopolni izobrazbo, da gojenec ne ostane enostranski. Pri marsikaterem na videz slabo nadarjenem učencu se je z ročno spretnostjo razvil tudi um do nepričakovane bistrosti.

Pri vladajoči draginji bodo prispevki gojenecv morali biti precej visoki, da se krijejo stroški. Kuratorij zavoda pretresuje vprašanje, da bi se del prispevka lahko plačal z živili, da bi tudi kmečki dijaki, katerih je pri nas večina, lahko vstopili v dijaški dom. Razgovor z očetom enega naših dijakov me je tudi v tem pogledu pomiril. Plačeval je na privatnem stanovanju za svojim sinkom prvoočcem mesečno 70 K v denarju in dajal toliko živil, da je vse skupaj po sedanjih cenah doseglo mesečno vsoto 300 K. In to je srednji kmečki posestnik. Dražje tudi v dijaškem domu ne bo prišlo. Denarni zavodi javne korporacije in premožni posamezniki pa naj ustanovijo ustanove, s katerim se deloma ali popolnoma vzdržujejo revnejši gojenci. Tudi ptujska mestna občina bo storila, kolikor more v sedanjih razmerah.

Z dijaškimi domovi stopi naša srednješolska vzgoja na nova pota.

zlatizma, gospodarskega terorizma, narodnega in kulturnega nasilja.

S paznim očesom smo motrili vse dogodke. Naša bratska sokolska ljubezna je spremljala vse naše brate v galije in ruske ravnine, na Savo, Drino in Sočo. Nastopilo je krvopredstvo in bede, ječanje krvavečih na fronti, doma solze ljubečih in trpečih. Mnogo najdražjih pogrešamo danes v svoji sredi. Slava neprostovoljnim žrtvam!

Grobokopne nakane Slovanstvu se niso uresničile.

Cloveška kri ni tekla zastoni. Svečena vojna nam je prinesla svobodno Jugoslavijo. Naše ljudstvo je ohranilo svoje ideale in vero v boljšo narodovo bodočnost in napredek. Sokolstvo se je naglo oživilo in danes s ponosom lahko trdimo, da naše število raste in z njim naše delo.

Prvič smo se zbrali v svobodni Jugoslaviji na svojih domačih kočevskih tleh, ki so nam bili doslej sredi nas in med nami toliko stoletij odtujena. Za nas ni več zadnja postaja v tej smeri Ribnica. Ni več zadržkov, ne prihajamo kot gostje, ampak prihajamo v našo domaćo zemljo obiskati brate in sestre, da jih podpremo pri delu, da čim prej zblizajo, asimilirajo v državnem in narodnem pogledu vse, kar bi se utegnilo še steti med tuje.

Bratje in sestre! Svečan je pogled na nepregledno množico izbranega sokolskega občinstva na tem prostoru v Kočevju. V moji notranjosti drhti in prekipava čut rodoljubja, ker se nahajam sredi številne množice, ki enako misli, enako čuti in se po svojih družinskih in enakem smislu udeležuje: delati za najvzvišenejše interese, ki so nam po sokolski skupini za srečo in napredek celokupnosti, naroda, domovine.

Ob tej svečani priliki in v tem mesecu pa smatram za svojo dolžnost, da se spominjam velikega ustanovitelja Sokolstva in duševnega utemeljitelja sokolske misli dr. M. Tyrša. Bratski češki narod se je pred dobrimi 60. leti postavil gospodarsko in kulturno na lastne noge. Poizkusi po politični osvoboditvi se niso posrečili. To je bila doba narodnih osvoboditev po celem svetu. Nemci in Italijani so se pripravljali na narodno združitev v eno državno telo. Slovanska plemena so se morala zadovoljiti s prizadevanjem, da si zagotovijo jezikovne pravice in da se v ljudskih šolah učijo mladina v materinščini, da smejo izdajati lastne časopise in knjige. Češkemu učenjaku je bil pred očmi svobodoljubni stari grški narod. Iz slovstva tega naroda je črpal vero, upanje in ljubezen do lastnega češkega in ostalih slovanskih narodov. V svojem proroškem duhu je videl, da pride tudi za Slovane dan popolne državne svobode. Do takrat pa je bilo treba ljudstvo oborožiti z vsemi duševnimi in telesnimi viri, da se ne izneveri sam sebi in da se ne pusti raznoroditi.

Ustanovil je Sokola v Pragi. Napisal je več knjig, v katerih je utemeljil potrebo pravne vzgoje v narodu in potrebo po jačanju slovanskih plemen s pomočjo premišljene, sestavne telovadbe. Njegovi nauki so postali odrešilni evangelij zatiranim Slovanom. Sokolstvo se je s čudovito naglico razširilo povsod na Češkem in od tam prišlo kaj hitro med Jugoslovane in Poljake.

Kaj je hotel doseči v narodu. To, kar Grki tkz. Kalokagatijo, t. j. lepoto, zdravje, telesno moč, odporno silo, po duševni strani pa dobroto in plemenitost srca, jasnost misli in naprednost v splošnem svetovnem naziranju. Znanstveno in filozofično je utemeljil sokolsko nalogo in sokolska gesla: bratstvo, svoboda, enakost, demokratija. To je bil za prosvetljene, socialno in politično zaslužene Slovane v preporodni dobi pred 60. leti nov Kristov nauk. Tyršova dela in njegove ideje imajo za nas večno vrednost. Čitamo jih danes radi globine in vodilnih misli, ki ne pustijo naroda nikdar umreti, ako se po njih ravna. Biti Sokol, sokolski narod, se pravi biti v glavnem na znotraj tako oborožen, da mu nobeni razkrojevni zunanji vplivi ne morejo škodovati. Biti Sokol se pravi pozitivno po Tyršovem nauku biti dober, značajan, s trdno voljo za delo, imeti srce za enakost stanov in poklicev. Narod mu je živ pojem, za njegovo dobro se mora vsakdo v svojem delokrogu in poklicu v najboljšem smislu udeleževati. Kot Sokol se izgovarja vsega, kar manjša tvoje delavne in moralne sposobnosti; bodi zmeren in zdržen, ne išči neplemenitih življenjskih užitkov.

8. avgusta 1884. so našli dr. M. Tyrša, moža narodnjaka s temi idealnimi pogledi na slovanske narode, mrtvega na skali deroče Aabe v Ötztalskih alpah na Tirolskem, kamor si je šel odpoditi utrjene žive. V tem mesecu praznujemo torej 35letnico njegove smrti. Odšel je davno, toda njegov duh živi med nami večno in hvaležnost se ga moramo spominjati posebno letos, ko so Tyrševe ideje postale za vse Slovane resnica in dejstvo.

Mnogi so dvomili in obrekovali Sokolstvo. Iz političnih strankarskih oziranj in pa vsled kulturno reakcionarnih izmenjav so nastopili in še nastopajo

sovražniki Sokolstva, hoteč mu škodovati s tem, da ustanavljajo svoje strankarska telovadna društva. Ni jim za idejo splošnosti, ampak na tem, da dobijo mladino v svoje roke in da jo vzgojijo politično in kulturno za svoje stranke. Sokolstvo se na to polje ne podaja. Mi smo za vse, za cel narod, ne širimo nikakih strankarskih načel. Gotovo pa je, da je bistvo Tyrševih naukov v splošnem smislu napredno, t. j. da resnične sokolske lastnosti nujno ženejo narod k napredku in notranji osvoboditvi in da so nasprotni nadvladi enega stanu ali stanovske kaste. To smer vzgoje pa mora vsak pаметen in narodno pošten človek odobravati. Pozitivne dobrote te vzgoje je bil med vojno in po prevratu in največji meri deležen češki narod, ki je bil v širokih plasteh prožet s sokolsko mislijo. Bataljoni in polki češkega naroda so se borili proti nemški armadi. Sokolstvo je vzdržalo red in disciplino v osvobodjeni češki državi in pridobilo v zunanem svetu češkemu narodu naklonjenost, dobro ime in zaupanje.

Bratje in sestre, spoštovano občinstvo! Zvestobo do sokolskih naukov in pridno delo sta nam danes bolj potrebna kot kdaj popreje. V teh naukih je močno poudarjena narodna, demokratska in socialna misel in Sokolstvo podpira uresničitev najnovejših zahtev v našem javnem življenju, toda na temelju postopnega razvoja, miru in reda. Lepa je naša domovina po svoji naravi. Kadar pa doseže Sokolstvo svoj popoln uspeh, da bo narod jugoslovanski v vseh plasteh telesno jak in zdrav, duševno pa vzgojen, prosvetljen, dober, vztrajen in sestaven pri delu in kadar bo vse te sokolske lastnosti dila ljubezen in zavest jednote domovine, potem bo naša domovina najlepša. Verujem v krasno bodočnost Sokolstva in sijajno bodočnost Jugoslavije.

Skrb za narodno zdravje je važen del naše splošne narodne in državne naloge. Do svetovne vojne so vse države posvečale temu vprašanju mnogo pozornosti. Zdravje — eugenetika race — je postajalo javna ekonomska in kulturna zadeva.

Vojna nam je vzela mnogo mladih, krepkih ljudi. Žrtvovali smo cvet ljudske moči in narodnega zdravja. Pomankanje krepke hrane je oslabilo matere, deco — vse, mlado in staro. Odporna sila proti boleznem je se zmanjšala. Padlo je zdravje kot kulturna, gospodarska in socialna moč, z njimi pa je močno padla tudi moralna: mesto bratstva in iskrenosti je zavzela zavist in sovražstvo, mesto prijateljstva škodljivost, mesto značajnosti in ljubezni do bližnjega surova sebičnost. Mesto brhkih cvetočih lic, veselje do življenja žarečih oči — vidimo podrtje telesne lepote, upadle oči, ki pogosto razodevajo izgubljeni in zapravljeni interes do življenja in bodočnosti.

Vsi javni činitelji, prav posebno pa mi Sokoli, smo dolžni v novi narodni državi pridno in vestno sodelovati, da zgradimo zgradbo krepkega narodnega zdravja in velike, jake morale.

Ozkega in spornega sodelovanja javne uprave in privatnih institucij ter organizacij je treba, če hočemo pomagati ozdraviti naš narod in regenerirati našo raso. Dolžnost do človekoljublja, do naroda in dejanskega napredka nam veleva, da se ne plašimo dela in truda. V naraščajočo bodočnost nacije. Uspehi in plodovi dela na tem polju so plemeniti in trajne vrednosti.

Slovensko Sokolstvo si je v tem pogledu steklo ogromne zasluge s svojim trajnim, sestavnim in skrajno požrtvovalnim delom za ojačanje telesne izdatnosti in zdravja med slovanskimi narodi. Neskončne hvale smo dolžni za njih vztrajno in samozatajevalno delo našim vaditeljem in vaditeljskim zborom. Večer za večerom, posvetijo svoja najboljša leta mladini in ne zahtevajo za to od zunanjega sveta niti časti, niti slave. Bratje vaditelje in sestre vaditeljice, naj vam zadostuje naše spoštovanje in priznanje ter hvaležnost staršev. Sokolski vaditeljski zbori so narodu zvesti in vdani častniški korpi, ki vzgajajo v naši mladini jekleno mišičje, pa tudi ojstrino misli, radosti in junaštvo srca in npravnega pojmovanja življenja. Visoko dvigate prapor, okrašen z narodno trobojnico vi vodite našo mladino po poti znoja in dela, toda k cilju, kjer je zmaga duševnih in npravnih vrlin. Zgodovina o razvoju Sokolstva napiše vaša imena s črkami nepozabljivosti in narodove hvaležnosti. Na zdar sokolskim vaditeljem!

Slovenci in Jugoslovani še nismo rešeni. Vsa znamenja kažejo, da ostane velik del naših najboljših bratov in sester zatiran, preganjan in okovan v težke okove našega neprijatelja. Toda vsaka krivica in nasilje se maščuje. Tudi za nas napočil dan osvete in nove borbe za pravico. Za to pa potrebujemo notranjega ozdravljenja, jednote misli v jugoslovanskem svetu, gospodarskega ojačanja in konsolidiranja države. Sokolstvo pa se hoče med tem pripravljati v smislu sokolskega Tyrševega gesla: v misli domovina, v srcu svoboda, v roki moč! — Odklepi bi se dolžnosti do naroda, spoštovanja sami do sebe, če bi

se odklepi bratom in sestram v neodrejeni zemlji. Dokler živi v nas sokolska misel, zre naše sokolsko oko v našo solnčno Gorisko in na našo sinjo Adrijo. Dokler kroži v nas kapljica sokolske krvi, rosimo za naše rojake onkraj meje tople čustvene solze večne zvestobe in ljubezni.

Kakor je neumrljiva pesem našega velikega pesnika S. Gregorčiča, tako neumrljivo živi v nas misel, da Soča voda je šumela in bo šumela po slovenskem ozemlju.

V Sokolu biva narodni ponos, storjena krivica je v nas vzbudila za vedno čut narodne užaljenosti; ta nam sproži korak na zapad in pest za spopad. Oddaljeni so še časi — pride pa gotovo dan osvete in dan zagrljenja z najdenimi primorskimi sinovi!

Bratje in sestre, resnica, poštenost, naprednost in svoboda so imele v svetovni zgodovini vedno mnogo nasprotnikov. Ti se tudi danes zaletavajo v nas, mrzijo Sokolstvo in obrekujejo naše pošteno, vsemu narodu brez razlike političnih strank posvečeno sokolsko delo. Sokoli, naša pot je ravna, jasna je naša ideja. Pojdimo s sokolskim delom krepko naprej, vedno dalje in vedno višje naj nas nese sokolski polet.

Spoštovani navzoči! Mi potrebujemo vašega zaupanja. Približajte se nam vsi, vstopajte v naša društva kot člani, podpirajte sokolske težnje gmotno in s svojim sodelovanjem. Kakor bo vzgojena naša mladina, taka bo naša bodočnost. Zaupajte nam, izročite svojo deco, svoje sinove in hčere nam, da jih vzgojimo v sokolskem duhu.

Burne in težke čase imamo za seboj. Nova, politično osvobodjena domovina nam daje priliko, da služimo v bodočnosti sebi. Preboletj moramo se marsikaj, predno preživimo slabotno otroško dobo in stopimo v novi državni na trdnja tla zrele, produktivne moške dobe. Vidim pa pred seboj lepo bodočnost, polno solnčne svetlobe in toplote, polno zvezd. Bratje in sestre, odkrepanje in delo vodi naš narod k končni zmagi.

Na zdar!

Politične vesti.

— **Krajevna organizacija IDS v Celju** je imela v ponedeljek, dne 18. avgusta zbor zaupnikov iz Celja in okolice. Na zboru je poročal poslanec dr. Kukovec o političnem položaju s posebnim ozirom na izpremembo v vladi kraljevstva SHS v Beogradu. Stvarnemu referatu gosp. poslanca je sledila živahna debata, z odobravanjem je vzel zbor na znanje, da naša stranka v trenutku najtežje državne krize ni prevzela hvaležnejše, lažje in večkrat tudi popularnejše vloge ob strani stoječega opazovalca, kritika opozicijskega, ampak se je odločila za odločno aktivno delo za izboljšanje uprave v vsem državnem ustroju za utrjenost edinstvenosti, ki je mladi naši državnosti tako nujno potrebno. Pri tem svojem koraku je Demokratska zjednica storila odkritosrčno vse poskuse, da pritegne k delu vse skupine predstavništva. Vidi vidne nedostatke in imajo voljo delati za odpravo istih. Ako ti odkritosrčno miselnimi poskusi niso uspeli, pada krivda na one, ki v splošni nezadovoljnosti in neureenosti stopajo v vrste neinteresiranih gledalcev, mesto da se pošteno lotijo dela, dasi je težko in odgovorno.

— **Bisrica v Rožu.** V nedeljo, dne 17. avgusta vršila se je v Podsinji vasi v Rožu »pri Gašperju« manifestacijska veselica. Ljudstvo je prihitelo iz vseh krajev Rožne doline. Ob 15. uri so prikorakali z godbo in jugoslovansko trobojnico na čelu učitelji, orožniki in železničarji s prebivalci Sveč. Mač in Bistrice. Pri kolodvoru jih je sprejel g. nadučitelj Majer s pevskim zborom. Po pozdravu so odkorakali skupno na slavnostni kraj. Množica okoli 2000 ljudi, je napolnila vse prostore. Po združenem govoru je imel gosp. nadučitelj Majer. Zbrani množici je č. g. dr. Arnejc tako prepričevalno in navdušeno govoril, da so bili vsi globoko zgnjeni. Po končanih govorih je bila enoglasno sklenjena resolucija, katere se je brzojavno sporočila vladi: »Na stotine zbranih prebivalstva iz vseh krajev Rožne doline, najostreje protestiramo, da se popolnoma slovanski del Koroske prisodi čele potom glasovanja Jugoslaviji. Slovensko izjavljamo, da smo se vedno zavedali kot del Slovencev, s katerimi hočemo združeno deliti vsako usodo. — Svečano proglasimo, da ne maramo priti pod nobeno drugo državo, kakor pod našo, od vseh naših bratov izvoljeno Jugoslavijo. Pokrajinski vladi v Ljubljano se je poslala tudi brzojavna prošnja, in sicer: da se nemudoma da slovenskega zdravnika za Rožno dolino s sedežem v Bistrici v Rožu. Da se družine, katerih člani se proti nam bojujejo in katere spada jo v inozemstvo, takoj odslovijo čez mejo. Da se sploh najstrožje nastopi proti najetim hujskačem; da se tudi privatna podjetja primorajo, da zamenjajo nemško uradništvo s slovenskim, da se tako nemški vpliv na delavstvo enkrat za vselej odstrani. — Po sprejetju resolucije se je razvila prosta zabava, katere je zelo lepo potekla. Čisti dobiček 2200 kron se porabi za jugoslovanske invalide, v prvi vrsti za domaćine. Vsa čast prirediteljem te slavnosti, posebno pa še domačim dekletom in fantom, na čelu jim gosp. nadučitelj Majer, kateri so po vseh svojih

močeh prispevali, da se je vsa manifestacija tako krasno izvršila.

— **Celjska občina.** Kar istočasno sta se oglasila dva dopisnika iz Celja, ki v »Jugoslaviji« in v »Slov. Narodu« grajata razne nedostatke nove mestne uprave. Na vsej tej kritiki ni nič neresnice: od preobrata sem na do danes imamo občutek, da mestna uprava ni na višku, da je delo za njo izboljšanje prepočasno. Priložnostnemu dopisniku Vašega lista na se je hote ali nehoče vrnila neka pomota, če misli, da je mestni gerent gosp. komisar dr. Poljanec. Dosedaj je namreč vsakokratni celjski okrajni glavar obenem tudi mestni gerent, ki ima kot tak vse vodstvo in vso odgovornost za mestno upravo v rokah. Izražala se je že ponovno iz stvarnih razlogov preobširne poslovanje preobširnega delokroga železa in zahteva, da se da mestni upravi na čelo samostojnega gerenta, bodisi političnega uradnika, bodisi moža iz prakse, iz vrst našega meščanstva, kar pa se do danes, ne vemo iz kakih vzrokov, še ni zgodilo. Mani umestno se mi torej zdi, zaletavati se v uradnike, ki vodijo magistratne posle ter so preobloženi z delom in naravnost oblegani od strank. Krivda za neuspehe ali boljše za stagnacijo v važnih vprašanih mestnega gospodarstva ne leži tukaj, leži višje v vodstvu in se tiče v polni meri mestnega sveta, v koleza so vse tri stranke sporazumno poslane svoje moči. Vprašanje mestnega vodstva, pomanjkanje vode po celem mestu je tako nujno in pereče, da ga brez težke škode za prebivalstvo več ni mogoče odlagati. saj so pritožbe vsak dan večje, podrti hrvice v mestni park bi bilo še naimanjši zlo, dasi je zelo mučno, da nam je vsled tega nedostarka baš v tem letnem času dostop v mestni vrt mogoč le po kapucinskem mostu. Vprašanje mestne hranilnice je še vedno nerešeno, ta zavod, za koga je jamči mesto, deluje nemoteno, nekontrolirano naprej. Tu se človek zares vprašuje, ali je tu popustljivost, ali je brezbrzičnost. Strokovnjaki v občinskih poslih bodo vedeli še marsikaj, kar treba prijeti in izboljšati, vse to na spada v posle sosveta, ki ga v Celju imamo, stranke so z njim menda zadovoljne, kako pa sodi mestno prebivalstvo, je danes drugo vprašanje. — Na naslov delne vlade ponavljamo željo, da se mestna uprava osamosvoji in ne tvori samo nekega priveska okrajnemu glavarstvu, dela je na obe strani dovolj.

— **Regent na potovanju.** Beograd, 21. avgusta. Regent je odpotoval večerj popoldne v Zagreb, da obišče boljša iz leta 1914. V Valjevu se namerava regent muditi dva dni.

— **Protičevske nakane.** Beograd, 21. avgusta. Zanimanje za prvo sejo Narodnega predstavništva narašča dan za dnem. Poslanci prihajajo že v obilnem številu iz vseh delov države. V prostorih raznih klubov se vrše neprestano posvetovanja. Tako radikalci kakor demokrati se trudijo, da pridobijo čim več pristavev. Radikalni klub je imel večerj dolgo sejo, na kateri je razpravljali o situaciji. Bivši ministrski predsednik Protić je poudarjal svoje stališče, da je treba porabiti že prvo priliko, ko bo mogoče razrušiti vlado. Protić je pozval v imenu radikalnega kluba tudi vse ostale opozicijske klube na skupni boj proti demokratsko-socialnem ministru. Drugi klubi dosedaj še niso odgovorili.

— **Epoha o novi vladi.** Beograd, 21. avgusta. »Epoha« pozdravlja s simpatijo program nove vlade in izražajo nado, da ga bo vlada tudi v resnici izvedla. To ji bo toliko lažje, ker je postavljena iz sorodnih elementov in nima v svojih vrstah več toliko radikalnih sil.

— **Upanje v uspešno delo.** Zagreb, 21. avgusta. »Jutranji List« poroča iz Beograda, da vlada v krogih Demokratske stranke vedno večji optimizem. Vplivni člani stranke izjavljajo, da bodo kritični samo prvi štirje dnevi. Ako vlada srečno prebrodi to dobo, se bo njen položaj nadalje vedno bolj utrjeval.

— **Narodna Politika o nadaljevanju dogovorov.** Zagreb, 20. avgusta. »Narodna Politika« poroča iz Beograda, da se sedaj nadaljujejo neobvezni dogovori med člani Demokratske zjednice in pristajali raznih manjših parlamentarnih skupin, ki niso zastopane v vladi in se še niso odločno izjavile proti vladi.

— **Dr. Pogacnik in Stane Banić na agitacijskem potovanju.** Zagreb, 20. avgusta. Iz Osieka poročajo, da prirejajo v tamošnji okolici poslanca Jugoslovanskega kluba dr. Pogacnik in Stane Banić shode, na katerih nastopata proti sedanjim vladi in zagovarjata idejo koncentracijske vlade.

— **Gibanje duhovništva na Hrvatskem.** Zagreb, 20. avgusta. »Hrvat« priobčuje članek, v katerem se peča z reformnim gibanjem med mlajšimi duhovniki. Članek, katerega je podpisal neki starejši duhovnik, poudarja, da zahteve duhovnikov niso samo trenutne alure, ampak rezultat modernega časa in da bo potreba tem zahtevam zato v večji ali manjši meri ugoditi. Škofji in višji duhovniki naj tega ne pozabijo. Sedanja sredstva, s katerimi poskušajo vdušiti duhovniško gibanje, zlasti rigorozna prepoved reformistične glasila »Reforma« (duhovništvo je bilo najstrožje prenovodeno sodelovati, naročati, ali sploh čitati ta list), ne bodo izdala ničesar. Tudi cerkev se bo morala prilagoditi spremenjenim kulturnim razmeram.

— **Gibanje češkega klera.** Pariz, 20. avgusta. »Agence Havas« poroča iz Rima: Čehi - slovaško duhovništvo,

zbrano v Pragi, je izrazilo svojo žalost, ker sveta stolica ni dala novljenega odgovora na zahteve, ki jih je predložila čehi - slovaška svečeniška delegacija, zato je sklenilo, da pošlje novo delegacijo v Rim. — Informativno dodaje »Agence Havas«, da je prišla pred dvema mesecema v Rim delegacija čehi - slovaškega klera, kateri je papež izjavil, da je pripravljen, zadovoljiti njene zahteve, kolikor se bodo zlagale s kanonskimi predpisi in cerkveno disciplino. Zahteve se nanašajo v glavnem na sledeče: 1. umakniti se mora praški nadškof Huyn in uveste naj se na Češkem primat, Papež je nato odgovoril, da je mislil na to spremembo že prej, predno je prišla v Rim delegacija, a Huyn je že nadal svoje ostavko. Tudi pri spopolnitvi ostalih škofij bo delal papež v smislu zlagale čehi - slovaških duhovnikov. 2. Delegacija je zahtevala neke vrste jurisdikcijo praškega nadškofa nad ostalimi škofijami. Cerkvena disciplina dovoljuje nekatere pravice, strogo odmerjene, kjer je primat, a ne priušča večjih koncesij. 3. Delegacija je zahtevala, da se mora pri celebraciji maše čitati evangelij po latinskem tekstu tudi v narodnem jeziku. Ta običaj je že uveden pri cerkvenih obredih pri več drugih narodih, zlasti v več italijanskih škofijah. 4. Vprašanje celibata. — Glede tega vprašanja mora sveta stolica ostati nemoteno pri disciplini latinske cerkve.

Konec boljševiške gloriole na Ruskem? Helsingfors, 20. avgusta. V moskovskih ulicah je prišlo dne 8. in 9. avgusta do velikih demonstracij meščanstva proti sovetskemu režimu. Ob tej priliki je prišlo tudi do krvavih spopadov meščanstva z rdečo gardo. Del rdeče garde se je pridružil demonstrantom in zahteval odstranitev Lienina. Situacija v Moskvi je zelo napeta, tako da se more pričakovati vsak čas važnih dogodkov. Kakor se zdi, se nagiba slava boljševikov svojemu zatonu.

— **Krvavi spopadi v Sofiji.** London, 20. avgusta. »Daily Mail« javlja, da je v Sofiji prišlo do krvavih spopadov med radikalnimi elementi in vojaštvom. Pred kraljevim dvorcem je prišlo do manifestacij, pri katerih se je zahtevalo, da se kralj Boris odove prestolu. Vojaštvo je z orožjem v roki razpršilo manifestante.

— **Madžarom prihajajo na pomoč.** Budimpešta, 20. avgusta. Še italijanske misije na Dunaju, Segre, je prišel v Budimpešto, da sodeluje pri razgovorih zavezniških misli. Te misije delajo z vso silo na to, da se čimprej dvigne blokada in da se pomaga Madžarom pri njihovi narodni restavraciji. Popravljajo se že železniške proge, ki so jih Madžari sami pokvarili, da se omogoči hitri dovoz živilskih vlakov iz Trsta na Madžarsko.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

— **Iz Prekmurja.** Ljudski tabor v Belatinah. Kako je 90% ljudstva v Prekmurju veselo in zadovoljno, da je priključeno k Jugoslaviji, nam je pač v dokaz ljudski tabor, ki se je vršil 17. avgusta t. l. v Belatinah. Belatinci, malo, čisto in snažno mestence, ki je oddaljeno kakih 8 km od Murske Sobote, bilo je ta dan praznično okinčano, a že zgodaj jutraj hiteli so Prekmurški Slovenci trumoma proti njemu in polnili obširne trge in ulice. Slavoloki, okinčane hiše in slovenske zastave naznanjale so, da se bode tega dne vršilo nekaj posebnega, nekaj, na kar se je sploh že pozabilo kako to v naravi izgleda. Okoli 9 ure popoldne je pa izgledalo to naše najnovejše mestce, kakor mravljike, solski otroci, dekleta v belih oblekah, fantje pa na okinčanih konjih, vsak pa slovensko trobojnico v roki; tako je izgledalo oficijelno Prekmurje ta dan, ko je pričakovalo svojega novega guvernerja g. dr. Lanjšiča in rešitelja, poveljnika jugoslovanskih čet v Prekmurju, gospoda podpolkovnika Uzorinca. Dve godbi zasvirali sta himno, a ves narod od 15 do 18 tisoč po številu, pel je odkritih glav himno »Lepa naša domovina«. Bila je to slika, kakršnih se je do tega dne moglo le malo videti v naši Jugoslaviji. Avtomobil z guvernerjem in vojaškim poveljnikom se je približal in pod krasnim slavolokom ustavil. Drobna dečica poklonila je obema gospodoma šopke, a dekleta obsula so s cvetjem avtomobil. Ko je bil službeni pozdrav gotov, krenila je cela povorka proti cerkvi s godbami in konjiki na čelu, kjer se je brala na prostem zahvalna maša. Po maši počelo je ljudsko zborovanje. Nastopilo je 11 govornikov, in sicer 3 domači duhovni, duhovnik Kovačič, član naše komisije v Parizu, podpolkovnik Uzorina, glavar dr. Lanjšič, poveljnik legije, dr. Pušenjak, Tone Vahtar, (v sokolskem kroju), Kukovec iz Ljutomer in kot zadnji še en duhoven. Ljudstvo je veselo ihtelo. Videli sem točiti solze, veselja. Bila je to zelo dirljiva slika. Gospodične obsipale so govornike cel čas s cvetjem, Tabora udeležilo se je Muropljaki Sokol skoraj polnoštevilne, kakor tudi mnogo rojakov iz Ljutomer, Radgone in drugih muropljaskih krajev. Impozantno je bilo videti, ko je to velikanaka množica soglasno prisegla na poziv, da hoče z vsemi močmi delati

v blagor naše mlade države Jugoslavije. Po zborovanju prirejale so se razne zabave po mestu in izven mesta, kjer je narod v objemu slavil ta dan, ki mu je prinesel po več kakor 1300 letih, zopet popolno svobodo. Možnarji so pokali, godbe so igrale od vseh strani odmevala je Slovenska pesem še pozno na večer.

Ne pretiravam, če primerjam narodno zavednost teh prekmurjskih naših rojakov z ono primorskih Slovencev, pa si lahko vsak sam predstavlja navdušenje te ogromne mase tega dne. Belatnici so edino večje mesteca, kjer se je takoj prvi dan osvobođenja poglaval vse židove čez mestni prag, katerih je bila ena najlepših ulic polna.

Prekmurje. Prekmurje samo po sebi je eno najlepših in najrodovitejših pokrajin v Evropi. Rodovitna Furlanija mora pač odstopiti prvenstvo v vsakem pogledu Prekmurju. Je to planjava kakih 30 km dolga in do 18 km široka. V glavnem je to pravi raj, kjer se v normalnih časih cedi med in mleko. Nič čudnega, da so se Madžarje z vsemi grabežljivimi kremplji držali te pokrajine, ki njim je bila velikansko skladišče vseh poljskih pridelkov, — ogrski zaklad, s katerim so se bahali po celim svetu.

Murska Sobota. To je največje mesto v Prekmurju. V njem se še danes nahaja najmanj 60% judov in tudi precejšnje število kalvinov. Zavednost okoličin proti ogrski meji, je podobna oni renegatskih krajev v Spodnji Štajerski. Dela v narodnem pogledu bodo tu dovolj. Naši trgovci in obrtniki bodo pač morali nadomestiti žide.

Prepoved odsvojitve veleposestev. LDU Zagreb, 20. avgusta. Uradne »Narodne Novine« priobčile so naredbu prestolonaslednika regenta Aleksandra o prepovedi odsvojitve veleposestev. Naredba prepoveduje vsakršno odsvojitve potom pravnih poslov med živimi kakor tudi potom dražb, bodisi prostovoljnih, bodisi javnih. Nadalje se prepoveduje tudi obremenjenje prizadetih veleposestev. Pojem veleposestev je različen v različnih delih države. V Sloveniji se smatrajo za veleposestva vsa tista, ki merijo nad 75 ha obdelanega zemljišča ali 200 ha zemljišča sploh. Na Goriškem, v Istri in Dalmaciji so veleposestva ona posestva, ki merijo 50 ha obdelanega zemljišča ali 100 ha zemljišča sploh. V drugih pokrajinah države se giblje meje med 100—300 ha obdelanega, oziroma med 300—500 ha zemljišča sploh. Za vsako odsvojitve, oziroma obremenitev teh zemljišč je potrebno posebno dovoljenje ministrstva za agrarno reformo.

Zdravniški študij. LDU Beograd, 20. avgusta. Ministrstvo za narodno zdravstvo je sklenilo, da pošlje v prihodnjem šolskem letu šest zdravnikov na inozemsko vseučilišče, da tam izpolnijo svoje študije, in sicer dva zdravnik, ki se hočeta specializirati za bakteriologijo, dva za venerologijo, enega za tuberkulozo in enega, ki so hoče specializirati za drško higijeno. Zdravniki, ki niso v državni službi, dobe ustanovo v letnem znesku 10.000 dinarjev. Zdravniki, ki so državni uradniki, dobe poleg svoje plače letni štipendiji 5000 dinarjev. — Posilci se morajo zavezati, da bodo po dovršitvi svojih študij služili na ozemlju SHS najmanj trikrat tako dolgo, kakor bodo uživali ustanovo. Prošnje je vložiti do 15. septembra 1919. Natančnejše podatke daio zdravstvena poverjeništa v posameznih pokrajinah.

Neodrešena domovina.

Počasna dela. St. Germain, 20. avgusta. (DKU). »Temps« javlja, da glavni odsek mirovne konference sicer še ni mogel obdelati vsega gradiva glede mirovne pogodbe, ki so mu ga predložile posamezne komisije, da je pa vendar upati, da današnja popoldanska seja v glavnem dovrši spremeno pismo, ki bo izročeno avstrijski mirovni delegaciji.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Nemška Zapadna Ogrska. LDU. Dunaj, 20. avgusta. (DKU). Nemško-avstrijska vlada je v odgovoru na dne 17. avgusta po ogrski vladi izročeno protestno spomenico poslala ogrskemu ministru predsedniku verbalno noto, kjer ugotavlja najprej stremeljenje, ohraniti med madžarskim in nemškim narodom prijateljske odnose, nato pa stavlja načelo, da se je najskrajnejše ogibati vsakega vmešavanja v notranje stvari svojega sosedu. Nemško-avstrijska vlada opušta vsakršne osvojevalne poskuse, kakor tudi poskuse, vplivati na javno mnenje v Nemški Zapadni Ogrski s kako propagando. Nota se nato sklicuje na spomenico, s katero je odgovorila mirovna konferenca dne 20. julija, kjer je sklenjeno, da pripade Nemški Zapadna Ogrska Nemški Avstriji in kateri sklep smatra Nemška Avstrija za neizpremenljiv. Nota povdaja, da vztraja Nemška Avstrija pri svoji zahtevi, da se ljudsko glasovanje neovirano izvede. Pri tem Nemški Avstriji ne gre za vojaško zasedenje, nego za ohranitev reda in miru. Ljudsko gla-

sovanje, ki ga zahteva Nemška Avstrija, naj se izvede na ta način, da zasede sporno ozemlje tretja nevtralna sila.

Komedija na Ogrskem. LDU Dunaj, 20. avgusta. (DKU). »Neus Wiener Abendblatt« piše: Vodja ogrskih socialistov Garamy odpotuje jutri v Budimpešto, kjer se bodo obnovila pogajanja glede sestave vlade, katerim bo prisostvoval tudi grof Andrassy. Nadvojvoda Jožef odstopi nemara na ta način, da se umakne v zasebno življenje, ali pa da se mu poveri vrhovno poveljstvo ogrske armade. Garamy pa bo najbrž zahteval, da se nadvojvoda popolnoma umakne iz političnega življenja. Razen Garamyja vstopita v kabinet tudi Payer in Peidl. Lovassy bo ministrstvo za zunanje posle najbrž odstopil grofu Andrassyju, sam pa prevzame mesto ministrskega predsednika. Sestava kabineta bo nemara v petek ali soboto končana.

Italija.

Laški glasovi o Reki. LDU Split, 20. avgusta. »Secolo« od nedelje priobčuje od svojega pariškega poročevalca Campolonghia dopis, kjer opisuje dalmatinske Italijane v kuluarjih italijanske delegacije. Campolonghi se je razgovarjal z nekaterimi in veli, da so vrolo poparjeni in da jih ubijata tesnoba in negotovost. Naprosili so ga, da jih po možnosti obvesti o usodi iztočenega Jadrana. Odgovoril jim je: Bojim se, da Reka ne bo z veseljem sprejela odloka konference in bojim se, da dobi Zader žalostno svobodo, kakor hči, ki jo tirajo iz roistne hiše in jo puščajo samo na potu. Zader je poslednji peden dalmatinske zemlje, kjer se je Italija še borila s še neznanim uspehom. Opisuje Zadrane v krogih italijanske delegacije, pravi Campolonghi, da so tudi oni skoro podlegli teži svoje resignacije, vendar da so oni še edini goreči plamen v kupu ugaslega pepela. Ti dalmatinski Italijani se mu zde podobni stari obitelji: tako se bodo vedli do dne, ko bo zastopnik italijanskega Zadra, že popolnoma uverjen o svoji zmagi, izšel iz kroga razočaranih skupin šibeniških in splitskih Italijanov. Tedaj se bo obitelji razkropila in vsakdo bo šel za svojo usodo. Toda jaz z jezo mislim na tesnobo ljubosumnost, katero bodo Italijani šibeniki in Spliti motrili odhod zadrškega Italijana. Dopisnik nadaljuje: More se trditi, da Dalmacija večidel ni naša. Bratie, združeni v bodočih in aktivnih skupinah manjšine, morajo biti prepuščeni sami sebi brez zaščite in jamstva. Kaj bo z njimi jutri? Reka avtonomna. Zader morda avtonomen. Split soluh jugoslovanski. Dopisnik zaključuje, da je stanje še negotovo in pravi, da je to čas tesnobe.

Povratek srbskih dijakov iz Francije.

Dne 20. t. m. okoli 13. ure došel je v Ljubljano tretji transport srbskih dijakov, rodbin in sirot, ki jih je bila volja pregnala na rodoljubna francoska tla. Transport je štel 816 oseb. Vodil ga je major Ilić. Sočasno je potoval s transportom iz Pariza tudi načelnik prosvetnega oddelka g. Mirko Popović. Transport se je vkrcal v Parizu 16. t. m., voznja preko Italije je zahtevala tri dni. Prišedši na jugoslovanska tla, okrasili so potniški vlak z zelenjem in tako je privozil na glavni kolodvor ljubljanski. Že od daleč je veselo pozdravljalo, nebroj trobojnic, nebroj belih tut in rok slovensko prestolico. Občinstvo, med njimi mnogo vrlih ljubljanskih gospo in gospodičen, je došlo goste prisrčno pozdravljalo. Dobrodošlico v imenu mesta ljubljanskega je govoril magistratni ravnatelj gosp. dr. Milutin Zarnik, v imenu pokrajinske vlade in v imenu naučne uprave pa gosp. poverjenik dr. Vrstovšek. Zahvalil se je za pozdrav in sprejem g. Mirko Popović. Srbski gostje so zapeli naše jugoslovanske himne: »Naprej zastava Slava«, »Bože pravde«, in »Lepa naša domovina«, ki jih je občinstvo poslušalo odkritih glav in goste burno akklamiralo. Gostom se je postreglo na kolodvoru s pivom, na kar so si ogledali mesto, kolikor je bilo v kratkem času mogoče.

S transportom se je vozilo tudi 85 srbskih sirot. Ti malčki bi bili ostali kmalu brez okrepčila na postaji, da ni priskočil na pomoč požrtvovalni restavater na glavnem kolodvoru, g. Horak, ki je priskrbel vsem tem otročičem in strežkam izbornu kosilo: pečenko, prikuho (krompir, zelje), kruha, kolikor si ga je uboga deca le pozelela in malinova. Restavater, opozorjen, naj predloži račun v poravnavo, izjavil je vrli mož, da za srbske sirote ne sprejme nikakega plačila in da daruje iz svojega lastnega, kar so povzili. Gospodu Horaku gre za ta plemeniti čin vse priznanje in to toliko bolj, ker je pokazal na enak način v dejanju svojo narodno zavednost že v prejšnjih prilikah, ko so se vozili skozi Ljubljano srbski dijaki. Delanje samo toplo priporoča vrlega moža. Sirote so bile svojemu gostitelju hvaležne in mu zapele par lepih pesmic.

Kakor pri sprejemu, zbralo se je tudi ob odhodu ob 15. uri precej vernega občinstva na kolodvoru. Sedaj je bila tudi vojaška godba tu, ki jo je občinstvo ob dohodu vlaka tako težko pogrešalo. Vnovič so zadoneli pozdravni klici, vno-

vič plapolale trobojnice, rute, vnovič pozdravljale roke in vlak se je skrnil v daljavi. — Vodstvo transporta je bilo pred dvema dnevoma oddalo brzojavko v Italijo, ki je imela naznaniti prihod, kje je brzojavka ostala, si lahko mislimo... Vsled nepravočasnega prihoda na kolodvor je bilo zaostalo v Ljubljani 65 potnikov, ki so se kmalu po odhodu vlaka odpeljali s posebno garnituro do Litije, kjer jih je čakal glavni vlak.

Spomenica.

Sklicujoč se na svoječasnno vposlanje dve spomenici (z dne 1. januarja 1919 in z dne 9. marca 1919) predložimo, z ozirom na razne zakulsne spletke nam neklonjenih, sovražnih elementov, predstojajočo resolucijo kot poslednji opomin merodajnim faktorjem in še zadnjikrat povemo, kaj smo in kaj hočemo.

Poštni adjunkti, oficijanti in aspiranti so uradniški poštne uprave (odredbeni list št. 12 iz leta 1909 § 17). Oni opravljajo ista dela in z isto odgovornostjo, kakor pragmatični uradniki (maturanti in nematuranti) in se z njimi menjava v službi, katero vrše tako administrativno, kakor prometno in največjo zadovoljnost — a za sramotno plačilo.

Onj edino so kvalificiran naraščali poštarjev, imeli so tudi pravo, da se jih je po 8 službenih letih sprejelo v prometni tečaj in imenovalo pragmatičnim uradnikom z istimi pravicami in istim napredovanjem kakor maturante.

Najhitrejša in najboljša pot do kruha je bila za to uradništvo, imenovani biti poštarjem, kar se je zgodilo s tem, da je dotični adjunkt, oficijant ali aspirant kompetiral za razpisano mesto. Po petih letih službovanja kot poštar je napravil nadpoštarski izpit, s katerim je bil upravičen prositi za nadpoštarsko mesto in istočasno s podelitvijo bil imenovan nadpoštarijem (odgovorja IX. čin. raz.). S tem je dotičnik celo daleko prekosil svojega, istočasno v poštno službo vstopivšega tovariša maturanta.

Naravno je, da vsled prevelike množice (največja kategorija) te vrste uradništva niso mogli vsi postati poštarji, deloma ker ni na razpolago toliko poštarških mest, delno ker so se razmere posameznikov tako izpremenile, da jim ni kazalo premeniti kraja svoje nastanitve, ali ker ne bi mogli kot starejši ožjenj adjunkt utrpeli stroške za premostitev in radi šolskega obiskovanja svojih otrok, ali ker ni bil mogel kot starejši adjunkt utrpeli znižanja plače z imenovanjem poštarjem itd.

Preostajalo je še za sprejem v prometni tečaj prositi. Ker je bil stan adjunktov, oficijantov in aspirantov ustvarjen leta 1902., so se leta 1911., 1912., 1913. začeli priglasiati prvi prosilci, katere pa se je navadno po vrsti, brez vsake motivacije, odklanjalo, ker se je vpoštevalo v prvi vrsti certifikatiste, potem maturante, a za adjunkte, oficijante in aspirante ni preostalo nič prostora; le malo jih je imelo srečo, da so bili sprejeti, in to so bili Italijani — dočim je moral Slovenec molče trpeti.

Ker je bil prometni tečaj iz leta 1913. poslednji in pozneje ni bil radi nastale vojne nobeden več odprt, na katere pa bi prvič odklonjeni prosilci mogli z vso gotovostjo računati na sprejem, je zadeva ostala nerešena.

Ni pa se delalo pri vseh ravnateljstvih enako. Tako n. pr. je poštno ravnateljstvo v Inostomu vsakega oficijanta, ki je dovršilo 8 službenih let, samo pozvalo, da vložijo prošnjo za spajem v prometni tečaj.

Ker je bivša Avstrija slednjič že sama uvidela, da je treba to zlo, ta nestvor odpraviti, je sklenila s koncem leta 1918. ta stan uvrstiti v dovršeni službeni dobi odgovarjajoče činovne razrede pragmatičnih uradnikov, in sicer brez vsakega izpita, ker tega že itak imajo in ker jih je dolgoletna služba že sama kvalificirala.

Ta naredba ni zagledala belega dne, ker jo je prehitel preobrat. Nanovo nastali državni — Cehoslovaška in Nemška Avstrija sta že pričetkom tega leta ta stan odpravili in ga uvrstili v status pragmatičnih uradnikov, medtem ko se pri nas cela stvar namenoma zavlačuje in se nam hoče napraviti suženstvo, hujše od prejšnjega. V področju poštne ravnateljstva v Zagrebu je zadeva že davno urejena in vsi, tudi uradnice, so uvrščeni v odgovarjajoče činovne razrede. In pri nas? Če se je imenovalo pri našem čerkovnem uradu nekvalificirano osebo, brez predpisane predizobrazbe, brez prakse in brez izpita po štirih mesecih v X. in IX. činovni razred, zakaj se ne imenuje nas kvalifikovane, ki smo napravili trimesečno prakso, trimesečni tečaj in strog strokovni izpit, in imamo najmanj predpisane štiri srednje šole? Ali nismo tudi na podlagi daljšega (do 30 let in čez) neoporekljivega službovanja gotovo upravičeni isto zahtevati? Vidi se zmožnost tu, vidi se jih tam, ki vrhutega niti zmožni niso, a nas, ki smo svojo zmožnost in sposobnost dokazali z izpiti in dolgoletnim službovanjem, nas se ne vidi, na nas se neče ozirati? Naj li trpimo še nadalje vsled preizkih plač in tem odgovarjajočih dra-

ginjskih doklad v najnižji izmeri? Ali naj še nadalje izvršujemo isto delo, naj imamo iste dolžnosti, kakor naši pragmatični tovariši — ne pa isto plačo in iste pravice?

Poštni adjunkti, oficijanti in aspiranti so najmočnejši faktor poštne uprave v Sloveniji. Omenimo samo mimogrede dejstvo, da vzdržujemo celokupni promet na Koroškem in Štajerskem skoro izključivo le adjunkti, oficijanti in aspiranti. Dočim je bivša Avstrija, ki je vstvarila ta stan kot cenen material, ki na bi le delal, drugi pa počivali, že sama izprevidela, da so take razmere nevdržne in sklenila, kakor že omenjeno, ta stan uvrstiti v status pragmatičnih uradnikov z istim napredovanjem, vidimo, da naše kompetentno mesto rešitev našega vprašanja še vedno zavlačuje in nima namena ga pravično rešiti.

Vseposvods se poudarja beseda demokratizem, a delavne vnasprotnem zmislu. Mi razumemo pod to označbo pravičo za vse, za enako delo enako plačilo.

V zadnem, odločilnem trenutku še enkrat povzdignemo svoj glas, da smo stan, na katerega se mora v prvi vrsti ozirati, in da se ne bomo nikdar strinjali s tem, da bi se za isto delo ustvarili dve skupini uradništva, katerih prva bi za boljše plačilo, druga pa za slabše rabotala.

Omenimo tudi še, da je ravno sedaj bilo imenovanih v novo pridobljenih krajih Slovenije na Štajerskem in Koroškem mnogo mladih oficijantov in aspirantov poštarjem, kateri bo kot takj ba- je uvrščen v skupino »C« sedanje službene pragmatike.

Popolnoma se strinjamo s tem, ker so poštarji naši tovariši z isto predizobrazbo, z isto strokovno naobrazbo, z istim strokovnim izpitom in se oni rekrutirajo iz naših vrst, zahtevamo pa, da se tudi vsi ostali adjunkti, oficijanti in aspiranti uvrste v isto skupino in sicer istočasno s poštarji. Poudarjamo, da bi se onim tovarišem, katerim ne kaže prositi za poštarška mesta radi družinskih razmer, ali ker ni več pošt na razpolago, zgodila vnebojloča krivica, ako bi se jih prezrlo, ker bi na tak način, ne iz lastne krivde zaostali proti lastnim tovarišem z isto šolsko izobrazbo, z isto strokovno naobrazbo, z istim uspehom napravljenim izpitom in z isto službeno dobo.

Omenimo, da imamo tovariše s 15- do 30- in večletno službeno dobo, ki niso prosili za pošte, medtem ko so bili imenovani osobito sedaj poštarjem tovariši tudi s petletno službeno dobo. Ne samo torej, da bi vsi ti preskočili vse starejše tovariše, zadal bi se ostalim najkrivicejši udarec, ker bi se tem zaprla proti lastnim in najmlajšim tovarišem pot do enakega napredovanja.

Končno poudarjamo, da nam je to našo zahtevo po takojšnji uvrstitvi v skupino »C« sedanje pragmatike priznala tudi zveza poštних organizacij (razen društva maturantov v Ljubljani, katero takrat še ni pristopilo k zvezi) v spomenici z dne 9. sušca 1919 v točki I. 3. odstavek, in vse poštne organizacije celega kraljevstva v resoluciji I. skupščine v Beogradu, pod točko 11.

Na podlagi navedenega ponovno zahtevamo:

1. da se vsi sedanji poštni adjunkti, oficijanti takoj, in sicer še pred malo pragmatiko, ki ima baje v kratkem iziti, uvrste na podlagi službene dobe v odgovarjajoče razrede sedanje skupine »C« pragmatičnih uradnikov.

2. Ugotavljamo, da so poštarji prejel odgovor, v katerem se jim zagotavlja uvrstitev v skupino »C« pragmatičnih uradnikov še pred ureditvijo uradniškega vprašanja, dočim še vedno čakamo na odgovor in ga tem potom urgiramo.

3. Ker smo poštarji, adjunkti, oficijanti in aspiranti, sprejeti še za časa bivše Avstrije, eden in isti stan (nepragmatični uradniki poštne uprave) z isto izobrazbo in izpiti, zahtevamo skupno in istočasno rešitev tega vprašanja, osobito skupno uvrstitev v isto skupino.

V Ljubljani, dne 12. avgusta 1919. Društvo poštних adjunktov, oficijantov in aspirantov v Ljubljani.

„Alora“.

V pojasneno rešničnega položaja utegneta služiti naslednji izjavi:

Gospodu dr. Mihajlu Rostoharju v Ljubljani.

Na podlagi predloženih mi uradnih izkazov sem se prepričal, da ste bil od inkluive 1. do inkluive 8. novembra 1918 le Vi adjutant štacijskega poveljstva.

Ko sem dal g. Uhlirju na njegovo željo »Slovenec« objavljeno potrdilo, sem mu izrečno povdral, da se na datum ne spominjam več. Mislile, da potrebuje g. Uhlir dotično potrdilo le za svojo osebo, nisem pripisoval takemu potrdilu nobene važnosti.

V Ljubljani, dne 21. avgusta 1919. Polkovnik Ludovik Pour.

Uradno potrdilo.

Štev. 610
20. avgusta 1919.
Ljubljana.

Iz ukazov Komande mesta Ljubljana, oziroma Stacijskega poveljstva v Ljubljani je razvidno sledeče:

Dnevni ukaz štev. I. od 1. novembra 1918, točka 4 se glasi: Stacijsko poveljstvo: Komandant polkovnik Pour, prideljeni: adjutant por. dr. Rostohar, namestnik por. Bucar.

Dnevni ukaz štev. 2 od 2. novembra 1918 in Dnevni ukaz štev. 3 od 3. novembra 1918 sta podpisana: Komandant: polkovnik Pour I. r. Adjutant: por. dr. Rostohar I. r.

Na ustmeno prošnjo gospoda dr. Rostoharja se ugotovi, da se ne more konstatirati iz službenih dnevnih ukazov gornje Komande, da bi gospod Hugo Uhlir v navedenem času pri gornji Komandi oziroma Stacijskem poveljstvu v Ljubljani imel kake službene funkcije.

Komandant: Krušič m. p.

Sokolstvo.

Sokol Moste pri Ljubljani. Brate in sestre — netelovadce, ki so že obljubili ali ki bi še hoteli sodelovati pri naši javni telovadbi in nato vršiti se veselici dne 31. t. m. obveščamo, da se vrši zaključni sestanek Veselicenega odseka v nedeljo, dne 24. t. m. ob 10. uri dopoldne v brivnici br. Novaka v Vodmatu in prosimo, da se tega sestanka zanesljivo udeležijo. Pripeljite s seboj tudi prijatelje in znance, ki bi hoteli sodelovati po paviljonih in pri razprodaji. — V nedeljo, dne 24. t. m. popoldne pa se polnoštevilno udeležimo javne prireditve našega Benjaminka — Sokola v Polju pri br. Kuharju v Večah. Na zdar! — Odbor.

Delni zlet, ki ga je napravila novomeška sokolska župa 15. t. m. v St. Rupert, se je vršil v mnogobrojni udeležbi nad vse sijajno. Vsem sodelovalcem na prireditvi, ki je prinesla šentrupeškemu Sokolu v moralnem in materialnem oziru nad pričakovanje velik uspeh, bodi izrečena iskrena zahvala! Zdravo!

Pozor! Sokolski zlet v Laškem se vrši nepreklicno in sicer tudi ob slabem vremenu v nedeljo, dne 31. avgusta t. l. Zlet se je preložil na ta dan na željo celjskega Sokola, ker se namerava udeležiti taistega tudi hrvatsko in srbsko dijaštvo. Priprave so v polnem teku. Telovadba se bo vršila sredi senčnatga topliškega parka, ljudskag veselica istotam v najširšem obsegu. Iz Celja se obeta krog 500 izletnikov, Trbovlje jih pošljejo nad 200, med njimi pevski zbor g. Oskar Molla, ki nastopi tokrat prvič s nad 60 pevci. Prosimo ponovno in nujno tudi druge, slasti posavske kraje, da prigrasijo približno število udeležencev še takom tega tedna, pripravljalnemu odboru, ki oskrbi posebne vlake zlasti za odhod, ki bi bil okoli 9. ure. Pridite se veseliti s nami prerojenja Laškega trga, pridite in povzdignite sijaj tega sokolskega zleta.

Sokol Litija — Smartno opozarja, da so priprave za proslavo njegove 10letnice, katere se vrši dne 7. septembra t. l. v polnem teku. Veselilni odsek že marljivo posluje. Zlasti živo je pa v telovadnicah v Litiji in v Smartnem, kjer se člani in članice pripravljajo za društveno tekmo, s katero hočejo svoj 10letni jubilej častno proslaviti. Bratska društva, katere nas nameravajo posetiti, prosimo, da nam pravočasno javijo morebitne želje glede kosila in drugo.

Dnevne vesti.

Iz Most. Če greš proti večeru mimo močanske šole, opaziš okrog ne navadno vrvenje in življenje. Danes punčke in dekleta: jutri zopet fantki in fantje — vse hiti veselih lic in žarečih oči v sokolsko telovadnico. Kaj pa bo, se vprašaš začuden: in že smukne mimo tebe drobna postavica. »Kam pa, kam, punčka?« »Na zdar! — V telovadnico!« in že hoče dalje. »Pa tako hitro?« »Ja, se mi muči: veste, dne 31. avgusta imamo nastop in moramo biti pridne, da bomo lepo telovadile.« Nasmehem se: »Pa že kaj lepega znate?« »O, znamo, znamo — pridite pogledat, pa boste videli!« in že se obrača, da bi odhitela. »Kie na boste nastopile?« vprašam še v nazlic in že ti žvrgoli: »Na Uličarjem travniku, nasproti Leoniški ob Zaloški cesti — le pridite pogledat. Klanjam se! Na zdar!« in že hiti, kakor mlada srnica v telovadnico. — »Pridemo! pridemo!« kličem še za njo; pa je že izginila za ovinkom.

Pozor starši! Poverjeništvu za uk in bogočastje je razglasilo sklen celokupne deželne vlade, da bodo ukiniteni s prihodnjim šolskim letom vsi zasebni trgovski tečaji, med katere spadajo tudi vsi drugi tečaji, ki imajo trgovski značaj. Klub temu razširjajo nekateri lastniki in voditelji takih tečajev veliko reklamo in begajo javnost. Vsled tega se opozarjajo starši v njihovem materialnem interesu, da takih tečajev prihodnje leto ne bo in da

se bo vladni sklep strogo izvajal. — Za poverjenika: Jos. Gogala.

Vsi visokoletni, ki nameravajo študirati v Švici, zlasti se tisti, ki so že vložili, se prosijo, da se gotovo nedelež sestanek v gostilni pri Mraku na Rinski cesti dne 22. t. m. (petek) ob 7. uri zvečer. Poročalo se bo o prošnjah oziroma o uspehu dosedaj vloženih prošnih.

Mislinska podružnica slov. plan. društva Slovenjgradičan naznanja, da se je nekdanja nemška kočna na gori Urška vzela od podružnice v oskrbo in se je ista dne 15. avgusta 1919 otvorila. Za hrano in izvrstno pijačo je preskrbljeno. Ker je Urška gora radi lahkega dohoda, kakor krasnega razgleda znana po celi naši Štajerski in Koroški, se slavno občinstvo vabi, da isto mnogoštevno posesti.

Vintgar. Raztrosila se je govorica, da Vintgar letos ni pristopen; zaradi tega so došla razna vprašanja na Tourist-Office v Ljubljani. Poročamo, da je Vintgar izletnikom vseskozi dostopen.

Bistrica v Rožu. K nam bi morala priti dva učitelja in ena učiteljica. Prišla sta dosedaj samo nadučitelj in učiteljica. Prosimo pristojno mesto, da se nam tudi tretja učna moč nutno pošlje, ker se ravno pri nas ista zelo porušila. Z ozirom na današnje in posebno se na tukajšnje razmere, prosimo, da se vendar malo pošlje.

Celje. Kraljeva državna policija celjskega urada v prostore gospodarskega urada v nekdanji hotel pri zamorcu, gospodarski urad okrajnega glavarstva pa se nastani v hotelu Rebeček pri pošti.

Pri ravnanstvu železnice kraljeva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani je razpisana služba železniškega zdravstva za zdravstveni okraj St. Vid pri Zatični. Rok za vlaganje prošnje do 1. septembra 1919. Podrobnejši podatki so razvidni iz razpisa v uradnem listu deželne vlade za Slovenijo.

Ljubljanska garnizijska godba. Prvi vrtni koncert orkestra na lok Ljubljanske garnizijske godbe se vrši v nedeljo, dne 24. avgusta na vrtu restavracije »Novi svet« na Gosposvetki cesti (preje Martie Terezije cesti). Začetek ob pol 17.

Popravljen. V zadnjem dopisu o prodiranju Jugoslovanskih čet na Prekmurje vrinila se je neljubna pomota. Podpolkovnik, ki je pregledaval čete na meji se ne imenuje Krstić, ampak Uzorina, kar s tem radi popravljamo. T. V.

Tečaj za državno računoslavoje. Otvori se 2. septembra t. l. in sprejema prijave 29. avgusta. Poljska cesta št. 2, soba št. 16 od 3. do 4. popoldne, Franc Ilvar, računski revident.

Rednost za Ljubljano. Prijatelji vlogarstva nam je prinesel velik grozdnič zgodnjega črnega burgundca z vrta zavoda za tehnične in elektro-tehnične naprave na Viču.

Malomarnost staršev. V torek, 19. avgusta popoldne je streljal mladi sin hotelirja gosp. Z. pred hotelom Ilirija v zrak z brownin — samokresom: čula sta se dva strela. Okoli mladeniča so bili navzoči še drugi ljudje, katerim je nadebni mladenič razkazoval samokres, se norčeval in uganjal burke. Nesreča se res pri tem ni pripetila, ali kar se ni zgodilo danes, zori se lahko jutri. Ravno v tem hotelu se je zgodilo že par nesreč, ki so imele žalostne posledice. Priporočamo staršem, da bolje pazijo na svojo mladino.

Umrli so v Ljubljani ga. Ursula Souvan roj. Kušar v visoki starosti 83 let. Prizadei rodbini naše sožalje! Umrli so v Ljubljani čevljarški mojster g. Avgust Mate in sinček Milan rodbini M. Škerjanc, v Velenju pa g. Hans Berlijs. N. v. m. p.

Kno Ideal. Danes se prične zopet nov spored. Med drugim krasni izgovor v štirih dejanjih »Ljubezen van Royka«. Naj sledi tu kratek posnetek besedila tega pesteriga filma. Van Royk, ki je rešil življenje turškemu policijskemu komisarju Mehmed paši, pride v Turčijo, kjer se zopet snide z Mehmedom. Van Royk, ki je spoznal in ljubil baronico Mary Romney, ji hoče pomagati v ločitvenem procesu, proti njenemu brutalnemu soprogu, da si posvarjen od Mehmeda. Z zvičajno komedijo se posreči baronu Romney pridobiti svojo soprogo, da privoli v ločitev in se obenem odreče svojemu otroku. Poln jeze zabode sedaj Van Royk barona. Reši ga Mehmed paš, ki pregovori jetnika morila, da prevzame nase tudi ta zločin, vendar pa se Van Royk razstane od ljubljene žene, ker bi, kakor ji je pisal, neprestano stala med njima senca umorjenca. — Predstave se vrše od 4. pol 6. 7. in pol 9. zvečer, zadnji dve predstavi na vrtu.

Vremensko poročilo.

Vilna nad morjem 3002		Srednji vlažni tlak 790 mm			
Avgust	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
20	2. pop. 9. z.	738.9 738.9	23.1 22.7	brizvet.	jasno
21	7. zj.	738.7	17.8	.	.

Padavina v 24 urah 0.0 mm
— Srednja včerajšnja temperatura 22.4°, normalna 18.4° — Vremenska napoved za jutri: Lopo, vroče in mirno vreme.

Kultura.

Rogaška Statna. Na Vel. Šmaren je posestilo naše kopalniško hrvatsko akademično pevsko društvo »Tomislav« iz Varaždina. Osebe (40 akademikov) so sprejeli na kolodvoru letoviščarji, pozdravili jih je gosp. gerent Glinskih in tehnik Sigi v igru akademikov. Dvorana je bila zvečer nabit polna. Pevci so nastopili pod vodstvom dirigenta dr. Krajanskega z lepo izbranim sporedom slovanskih umetnih in narodnih pesmi, ki je dosegel sijajen uspeh. Lepi ubrani glasovi in precizno izvajanje je očaralo poslušalce, istotako op. pevka Thierry. Po koncertu je bil komerz, na katerem je goste v imenu Slovencev pozdravil dr. Lah, z željo, da bi naša letovišča postala kulturna središča, kjer bi naša pevška društva kazala lepoto naše pesmi. V imenu gostov se je zahvalil predsednik. Koncert se je drugi dan z istim uspehom ponovil.

Dramatično društvo v Celju. Po daljši pavzi nam je priredilo naše dramatično društvo v četrtke, dne 14. avgusta lep, umetniško poln večer z ureditvijo »Volkašina«. Ta izvorna domača narodna pravljica s petjem je napolnila mestno gledališče do zadnjega kotička, zopet je bilo gledališče premajhno in mnogo jih je moralo oditi brez lista od blazine. Ta zunanji uspeh večera je dramatičnemu društvu po onih »praznih večerih«, ki Celju niso bili v čast, v resnično zadovoljenje. Predstave dramatičnega društva so bile pri nas vsikdar dobro obiskane, občinstvo ima do društva zupanje, in dramatično društvo je vsikdar tudi stremelo za tem, da si to zupanje ohrani in še poveča. Zato pa je tudi treba, da izginelo z našega gledališkega odra vsi mogoči slučajni umetniški pojavi in da je podana trdna garancija, da služba gledališki odres le lepemu umetniškemu stremelju. Dramatično društvo je imelo tokrat srečo, da je predstavo vodil in kot gost igral v vlogi starešine režiser Narodnega gledališča v Ljubljani gosp. Povhe. Petje je vodil gosp. nevojdiča Celjskega pevškega društva Ciril Pregel, pomnožena mestna godba na je spremljala posamezne pevske točke. Imeli smo utis, da je vsled godbe, petje manj učinkovito prišlo do veljave, kakor bi si bili to želeli in kakor izraza to zahteva. Večer je bil izredno lep, vloge naravne, izklesane, igra živa, resnična, celotno pa prekratka.

Edmond de Goncourt. Dekle Eliza. Preložil Pastuškin. V Ljubljani, 1919. Izdala in založila Tiskovna zadruga. Str. 112. Cena 6 K (2).

Naturalistična književnost je imela v Franciji pred l. 1914. samo nekaj zakasnelih zastopnikov. V sled voine je dobila novih pristašev: George Duhamel, Henri Barbusse s prosulim »Ognjem«, Roland Dorgelès z uspešnim »Lesenmi križi« (les Croix de bois — ki je pisana najmanj polovica v arzetu) i. t. d.

Zola in njegovi učenci so bili naposled umetniško vizijo, temelječo na pesimističnem naziranju, priobčili v sistemu: odtod izvirajo vse njih zabode. Če pa gledamo na prirodovce z drugega zrelišča, če iščemo orvega vzroka njihovega nastanka, uvidimo, da znači ta struja nastop preprostega ljudstva v slovstvo. Pleinstvo in meščanstvo je nudilo malone izključno pisateljem 17. in 18. veka snovi za umetnine. Romaniki kot Hugo so sicer skušali ustvariti ljudske like iz širokih slojev, toda niso se brizali za istinitost: imeli so predvsem na umu, očrtati reprezentativne poedince, izraziti simbolične junake. Čim je realistična šola s svojo neizprosno metodo stopila v predmestje, proučevati šele in navade v nižjih plasteh, je bila obsojena na turobno, silovito in odurno delo.

Jasno pa je, da nekateri predmeti nujno zahtevajo verizma. Med tako stvarno spada vojna, nič manj pa tudi okolica gorenjega romana, ki mu je prevajalec dr. Andrej Budal iz Gorice pridobil 6 strani dolg, pregleden sestavek o pomenu bratov Goncourtov ter o prirodovcih na sploh. Pričuoto prevod pomenja resno knjiko, ooremljeno s tehtovitimi umetniškimi podatki povzru pa bo zanimalo vsakogar že po svoji vsebini. Gre namreč za javen zavod, ki ga je čista bela Ljubljana odpravila nedavno temu. Prvobornitelica povesti je živčno bolelna hči pariške babice, »pohušana« v najnežnejši dobi. Iz lenobe uide Eliza svoji surovi materi ter opravi vlačugarstvo po raznih mestecih in v Parizu. doživlja razočaranje v svojem koprnenju po netvarni ljubezni, se zagleda končno v navadnega vojaka, ki na ne kroti dole svoje poltenosti. Njo pa je bila obšla nena doma živa želja, da bi ljubila, kakor mlado, pošteno dekle. V svojem studu postane morilka... z malim priokusom sadizma. Tako se zaključuje prvi del. V drugi knjigi je predloženo Elizin životarjenje v prisilni delavnici in poboljševalnici: zbog večnega molka zapade počestica v slabomnost. Dovolj jo je govoriti šele, ko je prepoznano.

S tem seveda dejanje še daleko ni izčrpano. Sleherni čitatelj bo našel gotovo marsikaj po svojem okusu, za to jamčita oba prevajalca milieja. Mestoma naletita na dušeslovne opazke o prostituciji, romanu, slovesnem govoru itd. Za namoček pa se seznanite z Zolovim predhodnikom. Brata Goncourta sta se namreč izdajala kot iznajdljivi naturalizma in japonizma — poenostilnega sloga. Glede leposlovne vrednote naj navedemo mnenje sorbonskega profesorja Gustava Lansonja, starost literarnih kritikov: »V svojem naporu sta brata Goncourta zlasti srečno do-

godila izvestne predstavniške zmešane in propalce, umetnikov, slovstvenikov, glumcev; s posebno izvirnostjo sta izrazila oblike najbolj izumetničenih duš, ki jih je rodila preradinana prosveta, mladenke iz velikih pariških krogov, na pr. v romanu Renée Maupepin, ki bo po moji sodbi ostal med značilnimi deli naše dobe.

A. Debeljak.

Novo knjigo. V založbi »Narodne knjižnice« je izšla povest odličnega pisatelja in priljubljenega pripovedovalca Vi. Levstika »Gadije gnezdo«, povest dni trpljenja in nađ. Snov je zajeta iz onih težkih časov, ko se je bližala vihra, ko se je vnel boj na severu in jugu in ko je naš slovenski rod trpel toliko krivic in preganjanja, da je skoro omagal pod težkim križem, ki so mu ga sovražniki naložili na njegove nedolžne rame. Z moistro roko oriše pisatelj v osebi matere Kastelke, slovenske žene, kremenitega, iekleneza značaja in neskončne ljubezni do svojih otrok in svoje zemlje, značaj žilavega slovenskega rodu, ki je v svoji neskončni veri, neomajnem upanju, in iskreni ljubezni, ter opir na svojo sveto Pravico — Resnico izvojeval zmago. Pričuoto povest ni suhoparno pisana zgodovina, nego je umetniško tako dovršena, da jo brez pomisleka lahko postavimo ob stran Cankarjevimi »Podobam iz sanj«.

V isti založbi je izšel izpod peresa dr. Jože Glonarja moistroški prevod Leonid Andrejeva »Gandeamusa«, komedija v štirih dejanjih. V tem prevodu je pridobila slovenska literatura zonet odlično delo, ki ne bo smelo manjkati v nobeni hiši.

V založbi Zvezne tiskarne so izšle pesnitve dveh odličnih pesnikov: »Slutnje«, pesmi Ivana Albrehta, in »Pohorske poti«, pesmi Janko Glasera. Oboje se odlikujejo po svoji nežnosti in mehkoči, a so obenem tako polne mladosti in življenja, radosti in hotenja, da jih more človek vedno in vedno znova prelistavati.

Cena knjigam je v ožigled prvotnemu papirju in krasni orevmi jako nizka: »Gadije gnezdo« stane vez. 10 K, broš. 8 K; »Gandeamusa« 6 K; »Pohorske poti« in »Slutnje« po 4 K. — Vse štiri knjige se naročajo v Zvezni tiskarni v Ljubljani. Naše občinstvo naj pridno sega po teh najnovejših prvotnih proizvodih slovenske literature.

Sport.

Football. V nedeljo, dne 24. avgusta otvoril športni klub »Ilirija« jesensko športno sezono v Ljubljani s football — tekmo proti hrvatskemu športskemu klubu »Sparta« iz Zagreba. Prva tekma med obema kluboma dne 10. avgusta v Zagrebu je, kakor poročano, končala po ostri, živahni igri z rezultatom 2 : 2; pričakovati je torej v nedeljo skrajno napete igre. Tekma se bo vršila na novem športnem prostoru pred državnim kolodvorom, ki ga je S. K. »Ilirija« po dolgem trudu javnim prireditvam primerno uredil.

Praska »Sparta« je v nedeljo, dne 17. avgusta zmagala v Zagrebu nad hrvatskim akad. športnim klubom z 10 : 0! Hrvatsko časopisje se divi do vršeni igri Čehov, na drugi strani pa toži čez slabo formo HASK. Tekma »Sparta« s hrvatskim prvakom »Gradjanskim športnim klubom« pričakujejo v Zagrebu z veliko napetostjo. (Upamo, da se pri tej priliki ne ponove znani dogodki in da pri Gradjanskemu nastopijo Hrvati, ne pa Nemci z Dunaja.)

Football. Zagrebški »Jugoslovanski šport« piše v nedeljski številki o tekmi »Ilirija« Ljubljana: »Sparta«, Zagreb, dne 10. t. m.; »Moštvo slovenske« »Ilirije« se je v Zagrebu dobro uvelo. Skupna igra kakor tudi lepa tehnika sta ji poglavitni odliki. Z marljivim treningom in s tekami se bo tem lastnostim pridružila tudi potrebna rutina, nakar bo »Ilirija« zavzela v našem športu gotovo odlično mesto. V moštvo se zlasti odlikujeta levi krilec in vratar, ki je ustavil mnogo ostrih žog v najlepšem stilu. »Sparta« se je odlikovala zopet z lepo kombinacijo in je bila v drugi polovici v premoči. Slovenci so vodili že z 2 : 0, pa vključ temu je »Sparta« mogla še izenačiti. Revanche-tekma, ki se vrši v nedeljo 24. t. m. ob 17. uri na športnem prostoru pred drž. kolodvorom v Ljubljani obeta biti torej z ozirom na enako razmerje sil skrajno ostra in zanimiva in bo našo športno publiko gotovo zadovoljila.

Gospodarstvo.

Ne kvarite nam izvoznih tržišč. Začel se je izvoz jatec v Švico. Ali naš trgovci si predstavljajo švicarska tržišča taka, kot je bil n. pr. Trst, kamor so pošiljali vse, kar so hoteli. Zato tlačijo sedaj Švicarjem vse, kar dobi pod roko. To je napačno in za našo bodočo trgovsko zvezo s Švico jako kvarno. Švicarski trg hoče le lepa črna jateca, enakomerno blago, so tedaj plavci, zamazanci itd. izključeni. Zato se morajo jateca natančno preiskati, presvetliti in sortirati. Sedaj pa so začeli pošiljati nepresvetljeno in nesortirano blago, ki je po 10 do 14 dni na poti v tej vročini. Lahko si sedaj predstavljamo v kakšnem stanu bo to blago prišlo tja in kakšne obraze bodo Švicarji delali. Lepo mnenje si bodo ustvarili o nas in naši trgovski poštenosti. Izvoz se naj dovoljuje le poštenim in zmog-

ni m slovenskim firmam, ki so v stanu šteti naš dober trgovski ugled in pošteno ime in pošiljati primerno blago. Ne dajate dovoljenj ljudem, ki tega niso v stanu oziroma delajo kupčije le sedaj in jim je vseeno, kaj bo pozneje.

Ustanovni občni zbor »Gremija trgovcev za politični okraj Kranj« se vrši v nedeljo, dne 24. avgusta 1919 ob 9. uri popoldne v dvorani »Narodne Citalnice« v Kranju. Na dnevnem redu je čitanje pravil in volitev načelstva. Gg. trgovci v političnem okraju kranjskem, naj se tega občnega zbora zanesljivo udeležijo. Ako bi kdo pomotoma ne prejel vabila, naj ga zahteva pri pripravljalnem odboru v Kranju.

Električna zadruga v Spodnji Šiški naznanja vsem pristopivšim članom, da se vrši v petek 22. t. m. ob 20. uri popoldan (zvečer) ustanovni občni zbor in sicer v telovadnici ljudske šole. Na tem ustanovnem občnem zboru se bomo dogovorili o vseh važnih točkah in vsled tega pripravljalni odbor pozivlja vse člane, da se ga zanesljivo udeležijo. Istega dne se bodo vpisovali še novi člani in sicer od 19—20. ure zvečer tudi v telovadnici ljudske šole. Kdor še ni pristopil kot član, naj ne zamudi v petek svojega pristopa k zadrugi. — Pripravljalni odbor.

Iz slovenske hotelske obrti. V Slovenjgradcu je sekvester Schullerjevih posestev g. Stanko Košir dal v najem takozvani Schullerjev hotel »Sandwite« znanemu narodnjaku g. Andreju Oset, ki je bil na Koroškem v Toletem vrhu ob priliki, ko so Nemci zasedli Koroško popolnoma oplenjen in uničen. V hotelu, ki se bo poslej imenoval Hotel Beograd, je tudi kavarna in mesarija. Na razpolago so tudi sobe za tujece in vozniki. Vsem bližnjim in daljnim Slovincem ter potnikom novo urejeno podjetje najbolje priporočamo. G. Oset bo imel v hotelu tudi veletrgovino z vinom ter bode imel vsak čas na razpolago najboljša bela nova in stara vina ter pristna črna dalmatinska vina na drobno in na debelo. Gostilničarji se naj otresejo nemških vinskih trgovcev in potnikov ter naj naročajo od domačih vinskih trgovin, ki jim bodo gotovo vsaj jednako dobro postregle, kakor nemški judovski agenti in trgovci.

Jugoslovanski kompas izide v toliko izvodih, kolikor bode naročnikov, ker ga vsled pomanjkanja papirja in visokih tiskarskih cen ni mogoče na zalogo tiskati. Potrebno je torej kompas naročiti pravočasno. Vseh pet zvezkov stane vplačanih vnaprej 200 dinarjev, vsak posamezni peterski zvezek: trgovski, industrijski, obrtni, agrarni in finančni pa 50 dinarjev. Dinar se računi po uradno določenem kurzu a 3 K. Prvi zvezek (nad 600 strani) izide koncem tega leta in bo obsegal vse trgovske tvrdke in vse za trgovstvo pomembne podatke. Zahtevajte prospekt pri uredništvu Kompara Gospodarska pisarna dr. Ivan Černe, Ljubljana.

Društvene vesti in prireditve.

Domžale. Podružnica Z. J. Z. v Domžalah priredi v nedeljo 24. avgusta ob 15. uri in pol popoldne veselo igro »Težke ribice« v »Društvenem domu«. Sodeluje tudi orkester domžalski. Po igri bo veselica in prosta zabava s petjem pri A. Müllerju na vrtu. Odbor podružnice vabi člane Z. J. Z. na to igro in pripelje seboj tudi goste. — Odbor.

Zveza jugoslovanskih železničarjev priredi v nedeljo, dne 24. avgusta vrtno veselico v Trnovem nasproti konjske bolnice, restavracija Soklič pri g. Novaku. Začetek ob 16. uri. Vstopnina 2 K. Sodeluje godba ZJŽ. Za dobra jedila in pijačo je preskrbljeno. Saljiva pošta.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Savo, Javornik in Koroško Belo priredi v nedeljo dne 24. t. m. veliko vrtno veselico v prostorih in na vrtu sokolske telovadnice (nekdanja nemška šola) na Savi. Začetek ob 15. uri (3. uri) popoldan. — Spored: srečkanje, petje, saljiva pošta in razne druge zabave. — Sodeluje društvena godba. Ker je to po dolgem času prva večja prireditev v prid naše prekoristne šolske družbe, se naprošajo vsa društva s Jesenic in okolice, da se na ta dan po možnosti udeležijo te veselice in s tem pripomorejo do povojnega uspeha.

Velika gasilska prireditev ribniške gasilske župe se vrši dne 24. avgusta pri Sv. Gregorju s sledečim sporedom: 1. Ob 15. uri sborovanje vseh gasilnih društev ribniške gasilske župe na vrtu gostilne Oblak. 2. Ob 16. uri »Veriga« ljudska godba v treh dejanjih. Vprizore domači gasilci v dvorani »Gregorskega doma« v prid domačemu gasilnemu društvu. Vstopnina: I. sedež 4 K, II. vrsta 3 K, stojlišče 2 K. Gasilci v kroju polovične cene. 3. Prosta zabava na vrtu gostilne »Oblak« Saljiva nastopi Janjec na ražnju itd. Vrši se ob vsakem vremenu. Na pomoč! — Pripravljalni odbor.

Šoštanj. Za invalide so nabrale naše Sokolice in šolska mladina na Petrov dan 587 K 20 v, kateri znesek se je nakazal poverjenstvu za soc. skrb.

Z radostjo gledamo na razvoj šoštanjakega Sokola, ki se vedno zaveda svojih dolžnosti do naroda!

Najnovejša poročila.

Vesti LDU.

OGRSKE HOMATIJE.

LDU. Budimpešta, 20. avgusta. (Dun. KU.) OKU. Danes se je vršila seja ministrskega sveta, ki se je bavila z volitvami v narodno skupščino. Minister za notranje stvari je predložil načrt volilne pravice, ki ga je na to vlada podrobno obravnavala. Načrt temelji na načelu, da se volilna pravica raztegne tudi na ženske in da se glasuje, kakor do sedaj, po okrajih v nasprotju s skrutinjskim načrtom, ki ga je svoječasno predložil Karoly. Glasovanje naj bo tajno. Ministrski svet je odredil, da se imajo volitve vršiti dne 20. septembra. Glede izvedbe volitev se bo ministrski svet posvetoval z antantnimi misijami.

LDU. Deutschaltenburg, 21. avgusta. (Brezlično.) »Wiener Mittagspost« javlja iz Budimpešte: Položaj vlade je nevarstven. Zadnjih židovskih pogromov v Transdanubiju so se udeležili tudi častniki szegedinske armade.

NA REKI ZOPET ZAČENJAJO.

LDU. Reka, 21. avgusta. (Brezlično.) Povodom godu italijanske kraljice je Consiglio Nazionale poslal kraljici brzojavko, kjer se ji kranja in ji obljubljuje, da bo italijansko krono ozaljšal s kvarnerskim biserom.

POLOSTVO.

LDU. Rim, 21. avgusta. (Brezlično.) »Popolo Romano« naznanja, da se z 28. avgustom uvede polmesečna paroplovna proga med Trstom, zapadnim Sredozemskim morjem in Marokom.

D' ANNUNZIO VELIKI.

LDU. Rim, 21. avgusta. (Brezlično.) »Popolo Romano« piše: Priprave za polet Rim — Tokio in nazaj, ki si ga je zamislil D' Annunzio, so skoraj končane. Letelo bo pet letal, ki se dvignejo prve dni oktobra na letališču Baraca in ki jih vodijo piloti Casagrande, Blisto, Ferrarin, Ancillotto in Locatelli. D' Annunzio se udeležijo poleta in sicer z Locatellijem. Črta znaša 16.700 km. Polet se vrši v desetih odsekih.

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze“.

Aprovizacija.

+ Zdrob za otroke do 3. leta dobe stranke na zelene izkaznice in sicer: št. 1 do 400 dne 22. avgusta; št. 401 do 800 dne 23. avgusta; št. 801 do 1200 dne 25. avgusta; št. 1201 do 1600 dne 26. avgusta; št. 1601 do 2000 dne 27. avgusta; št. 2001 do 2400 dne 28. avgusta; št. 2401 do konca dne 29. avgusta v vojni prodajalni v Gosposki ulici. Za vsakega otroka se dobi 1 kg zdroba, ki stane 4 krone.

Aprovizacija južne železnice se bo prihodnji petek 22. t. m. selila v svoje nove prostore ob Cesti na južno železnico tik tvrde Ranžinger. Zato se bo ta dan samo kruh prodajal in sicer v starem lokalu, od sobote naprej pa vse skupaj v novi prodajalni.

Poizvedbe.

V noči od 18—19. avgusta je bila ukradena posestniku Franc Tršarju na Vrhniki št. 260, velika močna kobila »Fukac« z veliko belo liso na glavi. Vredna 10.000. Kdor izsledi dotičnega storilca dobi veliko nagrado.

Izgubila je vsota okoli 400 K denarja 19. avgusta od glavne pošte do magistrata v tramvaju. Pošteni najditelj se prosi, da naj odda Zabjek št. 7, proti dobri nagradi.

Zgubila se je večeraj v jutro črna listnica z večjo vsoto denarja od Ceste na Loko do Mestnega trga. Pošten najditelj se prosi, da jo odda proti nagradi na policiji.

Našli sta se dve zapestnici na Sokolski prireditvi 10. avgusta v Matjanovem gaju v St. Vidu pri Ljubljani. Dobita se v gostilni brata Kratkija v St. Vidu.

Dne 15. t. m. popoldne se je izgubila v Dravljah ali pa na poti Dravljje. St. Vid zlata ženska ura. Pošten najditelj se naproša, da jo odda proti nagradi v upravištvu »Slov. Narodac«.

Včeraj se je na tramvaju od mestnega doma do mitnice zgubila bela bluza, kamrikasta z ovratnikom, ima črne in plave pikice. Odda naj se proti dobri nagradi Grad, baraka Franc Carli.

Ubog mladenič, begunec, ki je dovršil srednjo šolo, želi podučevati dijake proti primerni nagradi. Morebitna vprašanja na uredništvu »Slov. Narodac«.

Na Triglavu je našel neki turist del daljnogleda (okular). Dobi se v našem uredništvu.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

An English lady gives lessons in her
Address at the office of this paper.
8191

Busola, sistem Süß, se cenó prodá.
Naslov pove: Anončni zavod
Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Cankarjevo
nabrežje 5. 8126

Iščem podjetnika za spravljanje ca.
6000 m³ hlodov po drči. Delavci
in podjetniki te stroke naj se obrnejo
na parno žago A. Kajfež, Kočevje. 8190

Učencem za trgovino z mešaním blagom
primerno šolsko izobrazbo, se
sprejme pri trdnici **Vinko Narat v**
v Slivnici pri Sent. Jurju ob juž-
ni železnici. 8195

Drva ali tudi gozd v bližini železnice
kupi lesna izvoz-
na tvrdka. Naslov pove Anončni zavod
Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Cankarjevo
nabrežje 5. 8127

Iščem stanovanje s tremi ali štiri
sobami v Ljubljani ali pred-
mestju. Ponudbe na upravištvu
„Slov. Naroda“ pod „odvetnik 8181“
8181

Prodám 50 petlitrskih vložilnih ko-
zarcev iz belega stekla po
9 K komad. **K. Seljak, Ljubljana,**
Žipovska ulica 1/III. 8175

Soba se išče za 1. sept. za eno osebo
event. s hrano. Ponudbe na
upravištvu „Slov. Naroda“ pod „dobra
plača 8173“ 8173

Blagotičarka, zanesljiva, zmorna
strojeplisa se išče.
raznih velikosti so v večji
množini naprodaj.
Vinski sodi
Pisalni stroj
Različne vožnje
se prevzemajo; na
razpolago eno in dvo-
vprežni vozovi. Naslov pove Anončni
zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana Can-
karjevo nabrežje 5. 8128

250 hl vina, večinoma belega, letnik
1918, ima oddati
kmetijska podružnica Globoko pri Bre-
zicah. Cena po dogovoru. 8171

Kupujem jelove in smrekove deske
od 2/4 col do 3/4 col, latve raznih di-
menzij. Prosim ponudb z najnižjo
ceno na V. Uršič, Zagreb, Ilica. 8056

Postunjo, dobro in zanesljivo, k trem
otrokom, iščem za takoj. Po-
polna oskrba, plača dobra. Naslov
pove upravištvu „Slov. Naroda“.
7955

Na prodaj je
hiša sredi mesta
Vorašanja na naslov „hiša sredi mesta“
8214 Ljubljana poštnošteč. 8214

Kupim hišo v Ljubljani. Cena 60.000
do 200.000 K. Ponudbe
tako na upravištvu „Slov. Naroda“
pod šifro „Nakup 8198.“ 8198

Imam naprodaj več vagonov krajni-
kov, žaganja, lahek
poštni voz (samec) in steklen voz z
enim sedežem (brun). **A. Kajfež, Ko-**
čevje. 8189

Pisalni stroj prva znamka, slovenska
tastatura, se takoj po
ceni prodá. Pogledati pri Splošni zava-
rovalnici, Gledliška ulica št. 7/III (ulica
pri Slovenskem gledališču). 8172

Hiša z gostilno in trgovino ter 2 ora-
la travnika se vsled smrti last-
nika takoj prodá. Naslov pove Anončni
zavod Beseljak & Rožanc, Cankarjevo na-
brežje 5, Ljubljana. 8129

Absolvent trgovske šole „Alina“ na
Dunaju, želi posla v kakem
podjetju ali trgovini. Zmožen je slov-
nem, in francoskega jezika v govoru
in pisavi. Ima prakso kot potnik. Po-
nudbe pod št. „8187“ na upravištvu
Slovenskega Naroda. 8187

Hišo ki je večja likanja, in vsaj
nekaj šivanja, sprejme **Valerija**
Cventel, Sv. Peter v Savinski dolini.
8067

Išče se stanovanje za 3 srednješolce-
brate pri dobri družini. Po-
nudbe na upravištvu „Slovenskega
Naroda“ pod „Nujno 8120“ 8120

Išče se stanovanje z dobro hrano
za dečka, 6 gimnazij, ra zreda iz bolj-
še rodbine. Ponudbe na trdnico **Fr.**
Kollmann v Ljubljani. 8135

Doraščen bukov gozd 800 — 1000
sežnjav drv, ter
400 smrek. prsne visokosti, 13 40, cm
debelih, se prodá. Naslov pove uprav.
„Slov. Naroda“ 8119

Kompletna narodna noša z zelo krasno
delež. avbo se prodá.
Cena K 4000—. Ponudbe pod „Na-
rodna noša 8076“ na upravištvu Slov.
Naroda“ 8076

Pozoren pes se kupi. Biti mora dobre
pasme, če mo-
goče doberman, ovčarski pes ali jazbe-
čar, dresiran, najmanj 7 mesecev star.
Dopisi na Dr. H. Luckmann na Bledu.
8081

Boljši delavec išče mesečno sobo oz.
prenočišče za takoj ali
pozneje. Ponudbe na Anončno ekspedi-
cijo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3.
8106

Dva gospoda trg. stanu iščeta 2 ali 1
sobo z dvema postelja-
ma za 1. september. Ponudbe na
Anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana,
Kongresni trg 3. 8105

Stanovanje na Dunaju, obstoječe iz 3
ozi. 4 sob, kopalnice, elek-
trične in plinove razsvetljave se radi
selitve zamenja z enakim ali manjšim
v Ljubljani. Ponudbe na trdnico **Fr.**
Kollmann, Ljubljana. 8134

Več zidarjev dobi proti dobri plači de-
lo v tukajšnji tobačni
tovarni. Zglasiti se pri Robertu Smie-
lowskem, mestnem stavbeniku, Rim-
ska cesta 2. 8143

Učenka s primerno šolsko izobrazbo.
poštenih staršev, v starosti 14
do 16 let, bolj močne postave, se
sprejme v trgovino z mešaním bla-
gom. Franc Kalan, Žirovnica, Gorenjsko.
8121

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov
in bukov bodi
si okrogel ali rezan. Cene za les nalo-
žen v vagon se naj naznabljo na V.
SCAGNETTI, parna žaga za drž. ko-
odvorom, Ljubljana. 2048

Stolarje in puit se prodajo za manu-
fakturno trgovino.
Kongresni trg 9, deana. 8154

Iščem za takoj sobo s popolno oskrbo
ali brez nje. **Ježe Stepanovski,**
Narodno gledališče. 8116

Več klesarjev sprejme proti dobri plači
ni, Poljanska cesta 8. 8193

Stanovanje s hrano ali brez nje išče
holiši uradnik pri samo-
stojni gospodini ali vdovi proti dobri
plači v denarju in živilih. Ima svojo
posteljo. Ponudbe na upravo „Slov.
Naroda“ pod šifro „Ljika“ 8097

Ženski čevlji št. 38 močni in isto
amerik. fazona iz fine teletine se cenó
prodajo. Vprata se od 12. do 1/22 pop.
in od 6 do 7 zvečer v Kolizeju, vrata
49, Gosposvetska c. 13. 8124

Meščanska, dobra, okretna in poštena
ga tudi v drugih hišnih poslih, more
nastopiti mesto v Zagrebu v dobri hiši
takoj ali za par tednov. Pismene po-
nudbe in pogoji naj se mi dološijo.
Naslov v uprav. Slov. Naroda. 8144

Iščeta se dve mladi dostojni, pošteni
služkinji za hišni posel na
deželi. Ena mora znati za družino ku-
hati in krave molziti; krave so štiri,
druga sobe pospravljati, malo perilo
prati. Mesečna plača K 80— potni
trošek plačam jaz. Ponudbe na gospo
Ivano Novak Severin kod Belovara. 8114

Pri svinčenem rudokopu v Mežici na
Koroškem je
razpisano mesto samostojnega jama-
merca. Prošnje s prepisi šolskih in
službenih spricval ter z navedbo zahtev-
kov plače se naj vložijo najpozne-
je do 1. septembra t. l. Državno nad-
zorstvo in uravništvu v Mežici. 8110

Službo tajnika razpisuje večja orga-
nizacija. Pismene pro-
šnje naj se vložijo na upravo „Slov.
Naroda“ do 10. septembra t. l. pod šif-
ro „tajnik 8213“. Služba je po poskuš-
ni dobi stalna. Plača po dogovoru.
Pogoji: višja naobrazba, primerna go-
vorniška in organizacijska zmožnost,
samostojno vodstvo pisarne. 8213

Delovodja za kamnolom dobro izvež-
jena moč, večja slovenskemu pisme-
nemu jeziku za korespondenco se
sprejme. Dostuženi saperji, pionirski
podčastniki oziroma invalidi
imajo prednost; nastop službe septem-
bra. Ponudbe s spricvali, navedbo
nahtevkov takoj pod „Kamnolom 8048“
za uprav. Slov. Naroda. 8048

Proda se breja svinja. **Zalokarjeva**
ulica št. 11
8148

Popravila žepnih ur, zlatnine in sre-
brnine sprejme F. Cuden Sin
— nasproti glavne pošte v Ljubljani.
Točna in solidna izvršitev. 5531

Tesarji kakor tudi več učencev se
sprejme proti dobremu plačilu v
trajno delo. **Anton Stedner, mestni**
tesarski mojster, Ljubljana, Jeru-
salemova ulica št. 13 4844

Zastopnik inozemske trdnice kupi večjo
množino že Obvezne ponudbe s
izgotovljenih DRV skrajno cenó, doba-
vnim časom in opisom na: Ljubljana,
poštai predal 151. 7820

Stanovanje, prijazno, z 2 sobama in
pritiklinami, kopalnico ter
električno razsvetljavo, se zamenja
za večje s 3 sobami, kopalnico, elek-
trično razsvetljavo. Ponudbe pod „Za-
menjava stanovanja 8124“ na upravištvu
„Slovenskega Naroda“ 8124

Vincilir (viničar) se išče, kateri raz-
u me vse posele v vi-
nogradu in v kleti, ki zna cepiti trsje
in sadje. Nastop službe 1. novembra.
Plača po dogovoru. **Fran Hočevar, Per-**
javica, pošta in želez. postaja Stenjevec
pri Zagrebu. 8123

Proda se lepo posestvo, 20 minut od
železniške
postaje, poleg glavne ceste, je tudi za
gostilno sposobno. Hiša ima balkon,
3 sobe, kuhinjo, klet, hlev, sploh vse
gospodarske shrambe. Zraven še njiva,
lep vrt, nekaj hrastovega gozda in tik
poslopja se nahaja vodnjak. Kdor želi
kupiti, naj se zgasi pri **Lenartu Pod-**
hostnik, Lušička vas št. 8, Poličane.
8150

Komisijaska trgovina
Filip Pečenko, Ljubljana, Dunajska c. 7
priporoča svojo bogato zalogo manu-
fakturnega blaga: cefirja, tiskovine,
barbenta, klota, hlačevine, nogavic,
robcev, sukanca, svilu za šivanje,
bombaža za pletenje nogavic, gumbov,
pritskačev, rindic za čevlje in drugih
izdelkov čeških tvornic, katere zastopa.

Gratis vagon drv ali enako vred-
nost v denarju dobi, kdor mi pre-
jena moč, večja slovenskemu pisme-
nemu jeziku za korespondenco se
sprejme. Dostuženi saperji, pionirski
podčastniki oziroma invalidi
imajo prednost; nastop službe septem-
bra. Ponudbe s spricvali, navedbo
nahtevkov takoj pod „Kamnolom 8048“
za uprav. Slov. Naroda. 8048

Prodasta se 2 zofi, 5 foteljev in kre-
denca. Poizve se: **Škofja**
ul. št. 13, III nadst. vrata 17. 8141

Molzna krava se prodá blizu Ljub-
ljane. Naslov pove: Kupa-
tijska pisarna „Merkator“, Ljubljana, Ka-
čičev trg 3. 8032

Sedlarskega obrta se želi učiti 16 letni
fant iz poštene rod-
bine, ki je dovršil 4 razr. ljudske šole.
Ponudbe: **Franc Kračnik, Mozirje.** 8169

Išče se stanovanje z zajtrkom za dva
dečka 16 in 14 let stara. Pis-
mene ponudbe na upravo „Sloven-
skega Naroda“ pod „dva dečka 8199.“
8199

Išče se stenografina, večša perfektno
slovenske stenografije. Po-
nudbe pod „Podpredsednik 8060“ na
upravištvu „Slov. Naroda“ 8060

Proda se več travert. 9 m dolgih,
440 m dolgih, profil 26 cm, 550 m
dolgih, profil 24 cm. Ponudbe z naved-
bo cen pod „Travert“ na Anončni za-
vod Beseljak & Rožanc, Cankarjevo nabr.
št. 5, Ljubljana. 8125

Spalne in jedilne sobe, kuhinjske
umivalnice, vsakovrstne omare, mize
in stole iz trdega in mehkega lesa
priporočata **Brata Sever, zaloga po-**
hišna in tapetarska delavnica
Ljubljana, Kolizej. Vabimo na ogled!

PRODA SE:
nekaj vagonov suhega, brezprašnega
bukovega oglja.

KUPI SE:
deset vagonov bukovih drv, 1 m dolgih,
dobro suhih v polenih.
Cenjene ponudbe z navedbo cene
na poštni predal št. 160. 8200

Odprl sem
hotel Beograd
(dosedaj Sandwirt)
v Slovenjgradcu, kjer se nahaja gostil-
na, kavarna, mesarija, prenočišča, ke-
glice, krasen vrt, in se dobe vozovi
na vse strani. Točil bom vedno najboljša
vina, pivo in kavo. Vaak čas se bodo
doblila mrzla in topla jedila. Imel bom
na zalogi vina vseh vrst ter sadjevec v
sodih in steklenicah na drobno in na
debelo za razpošiljanje od 56 naprej.
Za obilen obisk in naročila se priporoča
Andrej Oset, hotel Beograd,
Slovenjgradec. 8184

Fani Berlisc, naznanja vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, da je iskreno ljubljeni nenadomestljivi soprog, oče,
brat in svak, gospod

HANS BERLISG
tržan, posestnik in krojaški mojster

po dolgi mučni bolezní v 47. letu svoje starosti mirno v
Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika bo v sredo dopoldne iz hi-
še žalosti v Velenju na pokopališču Sv. Martinu v rodbinski grob.
Pokojnik se priporoča v blag spomin.

Velenje, 18. avgusta 1919.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorod-
nikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljeni,
zlati sinko in bratec

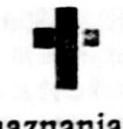
Milanček

danes ob 1. uri popoldne po dolgem mučnem boleha-
nju, izdihnil svojo dušo.

Pogreb bo v petek, dne 22. t. m. ob 2. uri pop.
iz hiše žalosti, Zeljarska ulica 11, na pokopališču k Sv.
Križu.

V LJUBLJANI, dne 20. avgusta 1919.

Žalujoča rodbina M. Škerjanc.

Brez posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem, da je naš dobri, preljubljeni
soprog, oče, stric in tast, gospod

Avgust Mate

čevljarski mojster

danes ponoči ob 1. uri v 61. letu svoje starosti ne-
nadoma preminul.

Pogreb nepozabnega rajnika bo v petek, dne
22. avgusta 1919 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti,
Francovo nabrežje št. 7 na pokopališču k Sv. Križu.
Priporočamo ga v blag spomin in molitev!

V Ljubljani, dne 21. avgusta 1919.

Žalujoča rodbina Mate.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Naša predobra, nepozabna mama, gospa

Uršula Souvan roj. Kušar

je včeraj ob 11. uri ponoči v 83. letu svoje starosti, previdena s
svetimi zakramenti za umirajoče, nenadoma preminula.

Pogreb blage pokojnice bo v petek, dne 22. t. m. ob
pol 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Šelenburgova ulica
št. 1, na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 21. avgusta 1919.

Marijana Kump roj. Souvan, Franc Ksaver, dr. Hubert
in Brigita Souvan, soeur Marie-Franz de Slon, otroci.
Matija Kump in Leonija Souvan roj. Souvan, zet in sinaha.

Vsi vnuki in pravnuki.

Stanje vlog je znašalo koncem meseca junija 1918 K 280.000.000—.

Glavnica K 80.000.000—.

Podružnica
v Ljubljani

Češka industrijalna banka

Stritarjeva
ulica št. 9.

Nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Kupim večjo količino zlomljenega jela-
vega in smrekovega

Iubia (čresla).

Ponudbe za dobavo od vagona predajna
postaja na
M. Herlinger, trgovina gradbenim
rezanim drvom v Karlovcu, Hrvatska.

Kupujemo vse vrste in vsako
količino

ščetarskega blaga

od proizvajalcev. Em. Weiss
1. drug, Zagreb, Kurečeva
ulica 6.

Kupi se

hiša ali vila

v italijanskem okupiranem ozem-
lju z mobilijami, pisarniškimi opre-
dami, teratviji in vrednotnicami!
Ponudbe pod: „Hiša in drugo“ se
prosi na Anončno ekspedicojo Al. Mate-
lič, Ljubljana. 8002

Avtomobilne pnevmatike

vsake velikosti po zmernih
cenah nudi trdka

Tomažič & Pipan,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 5. 8752

Prazne sode

od vseh vrst olja in petroleja,
kakor tudi vrče od ameriškega
petroleja z za boji vred kupu-
jemo v vsaki množini. Horvat &
Komp. Ljubljana, Vegova ulica 6.
(Poleg realke). 8133

Vinko Narat
trgovca

Lina Narat roj. Eichberger
poročena

Rogaška Slatina avgusta 1919 Slivnica pri Celju.

Kdor potrebuje

apno, strešno in zidno opeko, štukaturni mavec, portland-cement, be-
tonsko železo, tračnice, fine kose in brusne kamne, kolomaz, vinski kis,
novo rdečo in staro belo vino, kremo za čevlje kakor „Erdal“, „Bielerol“
„Eulin“, voščilo za čevlje (biks), žveplo, zeleno galico, kavo, raznovrst-
no sušno, gotove obleke za dečke in druge potrebščine naj se obrne
na trgovsko agenturo **Franco Petan v Ljubljani Grajska plano-**
to št. 1. 8088

Najmodernejšje obleke za gospode, jesenske površ-
nike, jesenske kostime, najmodernejšje plašče za
dame po najnovejši modli izdeluje

F. Potočnik, Selenburgova ulica št. 6, I.
Izvršitev v 8 dneh po naročilu. V smrtnem slučaju tekom 24 ur.

Francoske toaletne za dame! 7958

Zaradi točne postrežbe se prosi naročiti pred sezijo.

Največja zaloga manufakture ter prvovrstnega ino-
zemskega modnega blaga — Velika izbira oblik la-
stnega izdelka po najnovejšem pariškem kroju.

Srajce, kravate samovezne, nogavice itd.
Na debelo! Solidne cene! Na drobno!

Prva kranjska razpošiljalnica

Schwab & Bizjak,
Ljubljana, Dvorski trg 3. Pod Narod. kavarno.

Tri hiše z vrtom v mestu Krško

na jako prikladnem prostoru za obrt in trgovino, z izhodom na
glavni trg pred župno cerkvijo in na dovozno cesto poleg Save so
naprodaj. — V glavni enonadstropni hiši z mnogimi stanovanji se
nahaja mesnica, klavnica, ledenica, delavnica in prekajevalnica za
mesne izdelke. — Druga enonadstropna hiša stoji na vrtu. — Tretja
pritlična se dotika vrta in tvori priliko za zgradbo trgovske hiše,
ker stoji ob glavnem trgu tik pred župno cerkvijo. Podrobnosti:
Aurel Rauer, Bedekovčina. 8011

Brasno (moka), psenicu, kuku-
ruz, ječam, zob (oves), poslje
(otrobi) i ostale zemaljske
plodine i proizvode nudi samo
na veliko

Ivan Dumić, Zagreb, Zrinjevac broj 15,
Telefon 22-68

Razpošiljam lepa bukova

drva

žagana, cepljena in metrska, franko na
dom. Cene nizke, dobava točna. **Bre-**
botnjak, Kolodvorska ul. št. 7062

20 dobrih tesačev

se sprejme za obrezovanje lesa proti
dobri plači in preskrbi z živežem. Po-
nudbe na trdiko Mihael Omahen, Višnja
gora. 8009

Josip Jug

stavbni in pohištveni
pleskar in ličar

Rimska cesta št. 16.

naznanja, da se vedno dela s pristnim
blagom.

Izvršitev točna. Zmerno ceno.

Za vsa izvršena dela jamčim dve leti

Karol Seljak, Ljubljana, Židovska ulica 1. III.

Šampanjec

vinski in mašancker iz edine tovarne v
Jugosl. nudi v vsaki množini zastopnik

Karol Seljak, Ljubljana, Židovska ulica 1. III.

DRVA

trda ali mehka, vsako koli-

čino kupim za takoj ali

pozneje. Pismene ponudbe

do 29. avgusta na

„**Adria-Woodex**“

Ljubljana, Hotel Union.

KOSTANJEV LES

kupi v vsaki množini stroji-
na tovarna **SAMSA & Co. v Lju-**
bijani Marije Terezije c. 2. 8205

RAZGLAS.

V nedeljo, 24. t. m. popoldan ob 2. uri se bo v pivovarni
v Lescah prodajalo raznovrsten material, kakor trami, deske, stop-
nice, okna, vrata i. t. d. Kupci se vabijo. 8204

Gospodinja ki rabi

Milo „SRNA“ štedi s perilom, časom, trudom in de-
narjem. Poiskusi zavoji a 4 1/2 kg
vsebine. **IGNAC FOCK, tvornica**
mila in sode, Kranj.

Absolvent trgovske šole

iz ugledne trgovske hiše na Štajerskem želi vstopiti v veletrgovino
da se priuči korespondenci in vzornemu knjigovodstvu. Stroške
prevzame če je potreba sam. Nadaljna pojasnila daje: **Dr. Vane**
Radej, Ljubljana. (Trgovsko obrtna zbornica.) 8188

Motorno kolo

s priklopnim vozom, 6 konjskih sil, z 2 prestavama v jako dobrem
stanju, **se prodaja.** Naslov se izve v upravištvu „Slovenskega
Naroda“. 8203

Trgovina z ročnimi deli

Toni Jager

Židovska ulica št. 5. Ljubljana. Židovska ulica št. 5.

Predtiska — ašurira — tamburira — plisira
— vezene in risbe za obleke. — — —

Masti, slanine, mesa,

brašna, pšenice, kukuruza kao i svih ostali životni namirnica može se dobiti u
kakoj količini kod

TOSE VUCKOVIĆA, Mitrovica, (Srijem).

Železo in železno blago, pločevino, železne
sode, orodje, kuhinjsko posodo, jedilno
prilpravo

nudijo za takoj iz izvoznico postavno carinarsko tranzito skladišče samo na veliko
engrosisto.

OBERNIK & DRUCKER, Wien I. Tegethofstrasse 7.
Brzjaviti: „**Emarno**“ Wien. 8168

Odvetnik

8159

phil. et iur. **dr. JOSIP HACIN**

je otvoril pisarno

v Ljubljani, Kolodvorska ul. št. 8.

(Rojnova hiša nasproti hotela Strukelj.)

Trboveljska premogokopna družba

kupi za sukcesivno takojšnjo dobavo spodaj označeni mehki rezani
materijal in stavbni les.

7 vagonov desk	20 mm močan
10 "	25 "
18 "	30 "
8 "	40 "
6 "	50 "
6 "	tramov za podlage (Polsterhölzer) 6 × 8 ali
2 "	8 × 10 cm, 4 m dolgi,
2 "	merkantilnega obrezanega stavbenega lesa 5 × 6
2 "	col 4 m dolgega
2 "	merkantilnega obrezanega stavbnega lesa 5 × 6
2 "	col 6 m dolgega
2 "	obrezanega stavbnega lesa (Staffelhölzer) 10 × 10
2 "	cm, 4 m dolgega
2 "	obrezanega stavbnega lesa (Staffelhölzer) 10 × 13
2 "	ali 12 × 12, 4 m dolgega.

Deske so lahko dolge 4 m in 3.80 m. Ponudbe je vpsolati
na Trboveljsko premogokopno družbo, Ljubljana, Knafljeva ul. 13.
Tudi ponudbe na delne pošiljke se vpoštevajo proti ugodnim
cenam. 8146

P VIII 76/14

8196

Prostovoljna sodna dražba

posestva pod vl. št. 147 k. o. **Vodmat s hišo št. 153 v Vod-**
matu se vsi vsled sklepa okrajnega sodišča v Ljubljani z dne
6. avgusta 1919 P VIII 76/14/58 na prošnjo lastnikov dedičev
Avgusta Heuffel iz Vodmata št. 158

dne 29. avgusta 1919 ob 9. uri dopoldne

na licu mesta v Vodmatu št. 158.

Izključna cena znaša K 100.000 in se ponudbe pod izključno
ceno ne sprejemajo. Prodajalci si pridržijo pravico pomisleka 8 dni
glede odobrenja prodaje. Na posestvu zavarovanim upnikom osta-
nejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno. Draž-
beno izkupilo po odbitku prevzetih tabularnih dolgov se poravnava
v 8 dneh od dražbenega potrdila.

Ostale dražbene pogoje je mogoče vpogledati v pisarni
podpisanega sodnega komisarja, Slovenski trg št. 2.

V Ljubljana, dne 19. avgusta 1919.

Dr. Fran Prislani I. r.
notarski namestnik kot sodni komisar

Jamske krajnike

(mužije), jamski les in
materijal za rezanje
vseh vrst takoj in po-
pozneje dobavno kupi
Hoffmannfabrik A.
8080

G. Pečuh (Pec.) Ponudbe eventuelno brzojavno.

Velika omara za knjige

iz treh delov, se lahko popolnoma razdeli, iz orehovine, ročno zrezljana v
štilu renesanse (event. s knjigami) **se prodaja.** **Gradišče 7, II.,**
nadstropje, desno. 8174

Sprejme se gospodična,

dobra pisarniška moč, za knjigovodstvo s prakso in lepo pisavo pri večji
specijski trgovini v Ljubljani. Vstop takoj ali pa po dogovoru. Pismene
ponudbe na upravištvu Slov. Naroda pod št. 10. **Pisarniška moč 8179.**

Najfinejšo pnevmatiko

za avtomobile vsake vrste priporoča **F. FLORJANČIČ**, trgovina s kolesi,
motorji in avtomobili. Mehanična delavnica. **Selenburgova ulica 6.**

Gospodarska zveza v Ljubljani,

priporoča svojo veliko zalogo zajamčeno pristnih vin, osobito:

10% staro ogrsko, letnik 1917,
12% ogrsko belo l. 1918 iz okolice Bela cerkev-Vršec,
10% banaško, l. 1918 vsi brez kisline, nadalje šta-
jerska, hrvaška in dolenska vina, po najnižjih cenah
v lastnih posodah.

Vina so dobro obležana in prevzame Gospodarska zveza glede prist-
nosti vso odgovornost. 8082

Jeklarna RAVNE

(preje: „Stahlwerk Streichen“)

pošta in žel. postaja Guštanj Koroško

proizvaja jeklo za: kose, srpe, vozovne vzmete, kolesna
obročja, orodje; jeklo za konstrukcije in osi ter zabojo jek-
lo (acalonsko in brežjansko) kakortudi v žlebi kovane
dele za avtomobile, vagone, poljedelske stroje in dr., vozne
osi surove in prirejene, osi z glavico, transmisijske valjceve
surove in ostrugane, ingote za izdelovanje orodja. Prevza-
me tudi strgarska in škobilarska dela.

Ravnateljstvo jeklarnje Ravne.

Prvovrstna dunajska trdka

išče zveze z zmognimi lesnimi trgovinami ter trdkami za živila (posebno
riž, stročje, krompir, južno sadje, slanina, mast, namizno olje, mlečne kon-
zerve, itd.) toda samo na vagone proti takojšnjemu plačilu ali kompenzaciji
v sledečih predmetih, i. s. vseh vrst pismenega tiskovnega in ovojnega pa-
pirja, kartonov, anilinskih barv, barv za kamenotisk, cementnih barv ter
strupastih barv, stekla, porcelana, železnine, jeklene robe, poljedelskih
in industrijskih strojev, železa v šibkah, pločevine, orodja, kos, srpov,
voznih os, brusov itd. 8100

Prosi se vzorcev, kateri so v kolikor mogoče, tudi tukaj na razpolago.

Korespondenca: nemško, ogrsko, francosko, angleško, rusko.

I. KUBERT & Co.,

DUNAJ, II., Komödiengasse 1.

Točno dobavno z izvozom v Jugoslavijo

Svedsko rastlinsko maslo,
Ameriška svinjska mast,
Ameriško kondenz. mleko,
Nemške kocke za govejo juho,
Svicarska čokolada in kakao,
Svicarska vina, seksti in konjak,
Kokosovo in olje iz soje,
Celebrske mineralne barve,
Celebrski instalacijski klej,
Celebrski poliment.

Ponudbe za cele vagone sprejema

Rud. Gründler, Linz a/Donau D. Österr.

(Želi se nemška korespondenca.) 8185

